VIAȚA ILUSTRATĂ

ANUL VII. Nr. 5

MAI 1940

DEMIAN: MAICA DOMNULUI CU PRUNCUL

– PARACLISUL REȘEDINȚEI EPISCOPEȘTI DIN CLUJ –

Anul VII Cluj, Mai 1940 Nr. 5

VIAŢA ILUSTRATĂ

Director: NICOLAE COLAN
EPISCOPUL CLUJULUI

Trecut în reg. special dela Trib. Cluj S. III, Nr. 114/1938.

HRISTOS A INVIAT!

de Prot. ION GORON

Ori cât de sinistru ar fi sgomotul maşinilor ucigătoare, ori cât de puternic ar fi bubuitul tunurilor, ori cât de neliniştitoare ar fi veştile – nimic nu trebue să strice pacea bucuriei noastre sufleteşti.

Suntem fiii Invierii!

Mărturisim Invierea Domnului, mărturisim învierea noastră în trup desăvârşit şi nemurirea noastră sufletească. Moartea nu mai are nici o stăpânire asupra noastră. Trăim şi muncim în vederea vieţii vecinice.

Suntem fiii Invierii.

Pentru cei ce cred – şi sunt atât de sincere şi cinstite mărturiile Invierii Domnului, încât numai cei orbiţi de patimă nu pot crede – Invierea Mântuitorului Hristos înseamnă înviere la viaţă. Comorile duhovniceşti ale creştinătăţii, cu regulile şi idealurile ei, cu haina albă a nevinovăţiei, în care îmbracă sufletele, au zăcut în groapa păzită de ostaşi din grădina evlaviosului Nicodim împreună cu Cel răstignit pe cruce; noi am intrat în stăpânirea lor abia atunci, când Ingerul a prăvălit piatra de pe mormânt, rostind cel dintâiu salutul creştinesc din ziua Paştilor:

Hristos a înviat!

Pentru mântuirea oamenilor, l-au vestit acest adevăr îngerii; l-au vestit femeile mironosite; l-au vestit Apostolii; în închisori şi arene l-au vestit milioane de mucenici; l-au vestit sfinţii făcători de minuni; pentru mântuirea noastră suntem datori să-l vestim acest adevăr cu toată tăria nestrămutatei noastre convingeri. Din focul şi bucuria acestei vestiri se va desprinde apoi întreg adevărul celei a zecea fericiri evanghelice: fericiţi cei ce n'au văzut şi au crezut.

Margareta Barcianu: Desen

Troparul Paştilor spune că învierea lui Hristos a dăruit viaţă celor din mormânturi. Fără credinţa în Inviere viaţa omenească e viaţă de mormânt: robie, întunerec, groază, desnădejde, cruzime. O vecinică tânguire pentru binele, care a părăsit cu totul lumea aceasta.

Credinţa în Inviere înseamnă biruinţă asupra vieţii şi asupra morţii. Ea ne dărueşte cea mai de preţ dintre comori: dragostea pentru viaţă şi voinţa de a trăi cu vrednicie.

Credinţa în Inviere schimbă întreagă înfăţişarea lumii. Ea nu mai e – ca în antichitate – o vale a plângerilor, un loc de surghiun şi de zbucium al bietului suflet omenesc, ci e ogorul lui Dumnezeu, în care se preamăreşte înalta Lui înţelepciune. Omul nu e o biată jucărie în mâna sorţii nemilostive, ci e fiul şi unealta şi colaboratorul lui Dumnezeu, spre a umplea lumea de mărire.

E atât de frumoasă, atât de rodnică, atât de armonioasă, atât de plină de bucurii viaţa celor ce cred în Inviere! Această credinţă împrumută sufletului puteri, cărora nimic nu le poate sta împotrivă. Conştiinţa lor de oameni eliberaţi din că-

tuşele păcatului şi ale morţii rodeşte – aci pe pământ, chiar în mijlocul celor mai grele încercări – nespuse bucurii sufleteşti. Sărăcia lor cu duhul e mai puternică decât cea mai cruntă sărăcie; lacrămile lor sunt izvor de apă vie; blândeţa şi curăţenia lor sufletească desarmează ori ce împotrivire; setea lor după dreptate, sufletul lor milostiv în fiecare zi adaogă ceva la statornicirea păcii şi a bunei înţelegeri între oameni. Nici ispitele, nici răul, nici moartea nu au stăpânire asupra celor ce cred în învierea lui Hristos, în învierea morţilor şi în învierea morală.

Vom birui în măsura în care vom şti să ne înarmăm cu credinţă în învierea lui Hristos. Ea va da fortificaţiilor dela hotarele Ţării tărie mai mare decât a betonului, dăruind ostaşilor vitejie; ea va face mai lungă, mai adâncă, mai lată brazda plugarului; ea va binecuvânta cu rod ostenelele tuturor; ea ne va mântui – cum ne-a mântuit de atâtea ori – de pieire; ea ne va duce la biruinţă.

Ca ceara în faţa focului, aşa se topesc uneltirile vrăşmaşiilor de ori ce fel în faţa adevărului mântuitor:

Hristos a înviat!

Ospăţul credinţei

De este cineva bine credincios şi iubitor de Dumnezeu, să se îndulcească de acest praznic bun şi luminat. De este cineva slugă înţeleaptă, să între bucurându-se întru bucuria Domnului său. De s'a ostenit cineva postind, să-şi ia acum dinarul. De a lucrat cineva din ceasul cel dintâi, să-şi ia astăzi dreapta plată. De a venit cineva după ceasul al treilea, mulţumind să prăznuiască. De a ajuns cineva după ceasul al şaselea, nimica să nu se îndoiască, pentrucă de nimica nu se va păgubi. De a întârziat cineva până în ceasul al nouălea, să se apropie, nimica îndoindu-se. De a ajuns cineva numai în ceasul al unsprezecelea, să nu se teamă, căci s'a izbăvit. Că milostiv fiind Stăpânul, primeşte pe cel de pe urmă ca şi pe cel dintâi. Odihneşte pe cel din al unsprezecelea ceas, ca şi pe celce a lucrat din ceasul cel dintâi, şi pe cel de pe urmă miluește şi pe cel dintâi mângâe. Şi aceluia plăteşte, şi acestuia dăruieşte, şi faptele primeşte şi cu voinţa sa împacă, şi lucrul cinsteşte, şi socoteala o laudă: pentru aceasta intraţi toţi întru bucuria Domnului nostru. Şi cei dintâi şi cei de al doilea luaţi plata. Bogaţii şi săracii împreună dănţuiţi. Ceice v'aţi înfânat şi cei leneşi cinstiţi ziua: ceice aţi postit şi ceice n'aţi postit veseliţi-vă astăzi. Masa este plină, ospătaţi-vă toţi. Viţelul este mult, nimenea să nu iasă flămând. *Toţi vă îndulciţi de ospăţul credinţei.* Toţi luaţi bogăţia bunătăţii. Nimenea să nu plângă pentru sărăcie: că s'a arătat împărăţia cea de obşte. Nimenea să nu se tânguiască pentru păcate: că iertare din groapă a răsărit. Nimenea să nu se teamă de moarte: că ne-au slobozit pe noi moartea Mântuitorului...

Unde-ţi este, moarte, boldul? Unde-ţi este, iadule, biruinţa? Sculatu-s'a Hristos şi tu te-ai surpat. Sculatu-s'a Hristos şi au căzut dracii. Înviat-a Hristos şi se bucură îngerii. Înviat-a Hristos şi viaţa vieţuieşte. Înviat-a Hristos şi nici un mort nu este în groapă. Că Hristos sculându-se din morţi, începătura celor adormiţi s'a făcut. Aceluia este slava, şi stăpânirea, în vecii vecilor, Amin.

(SF. IOAN GURĂ DE AUR)

Piachetă cu păuni, simbolul Sfintei Cuminecături (Muzeul Kaiser Friedrich, Berlin)

O REPARAȚIE CARE SE IMPUNE

INCURAJAREA FAMILIEI

de GRIGORIE T. MARCU

Dintre măsurile cari vorbesc despre vigoarea regimului instaurat acum doi ani la cârma trebilor obștești ale Țării noastre dragi, am aplaudat-o acum de curând, cu o bucurie pe care cuvintele n'o pot tălmăci îndeajuns, pe aceea care-i supune la un bir aspru pe cetățenii neînsurați.

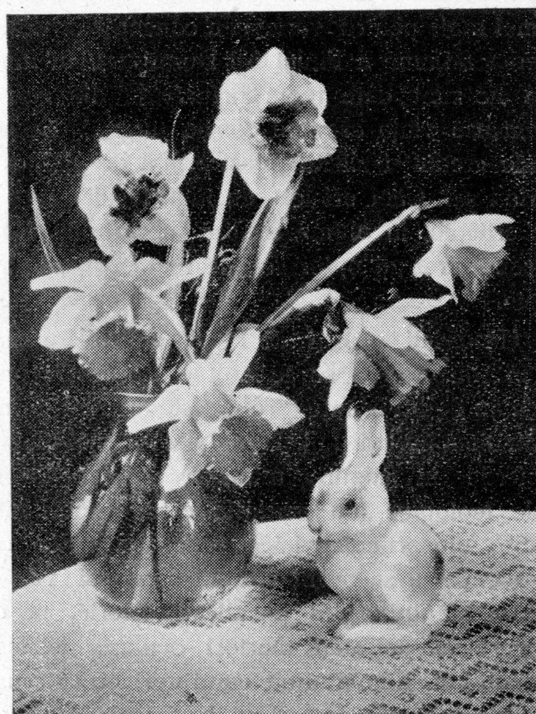
Dacă nu mă înșel, nu s'au ridicat proteste din nici o parte interesată împotriva acestei măsuri echitabile. Ceeace dovedește că seriozitatea noastră a sporit simțitor în aceste vremuri de învălmășală. Măsura autorității de stat a fost primită fără crâcnire și apăsătoarele îndatoriri ale visteriei românești au astăzi un isvor de venit în plus.

Chestiunea, judecată „la rece", nu însemnează mare lucru nici pentru proaspăta categorie de contribuabili, și nici pentru visteria statului. Cei dintâi, au dobândit astfel privilegiul de a fi trecuți în rândul cetățenilor cari își justifică traiul în mijlocul societății românești, purtând poverile ei în rând cu ceice au sălaș stabil și masă gătită acasă. Lucru care nu-i împiedică să se mângâie cu gândul, că dupăce norii îngrijorărilor actuale se vor risipi, au să între în „normal", scuturând jugul cel cu anevoie de purtat. Pentru visterie, birul cel nou nu reprezintă cine știe ce sume fabuloase. Iată dece!

Populația țării noastre e alcătuită într'o majoritate covârșitoare din țărani. Avem 14 milioane de ițari la 6 milioane de pantaloni domnești, dintre cari mai bine de jumătate sunt de farbă străină.

Ori, se știe că țăranul nostru se însoară și se mărită de multe ori atât de din vreme, încât când tatăl pleacă „la cătane" cel puțin un moștenitor scâncește în leagăn. Numai anumite regiuni bănățene fac excepție dela această lege pământeană.

Birul de care vorbim, îl plătesc așadar numai „domnii", puțini la număr. Aceștia însă se pot sustrage cu ușurință de pleasna rigorilor lui. Contractează o căsătorie și întemeiază o familie în care de cele mai multe ori nu se aud clopoțeii de ar-

Flori și iepuraș

gint ai glasurilor de copii, căci copiii se cresc anevoie și nu-ți mai dau răgaz să mergi la cinematograf, la teatru sau la sindrofii de șapte ori în săptămână. Așa s'a născut zicala care spune, că „domnii nu-s spornici".

Iată dece noi considerăm măsura recentă a stăpânirii numai un început – care trebue dus la capăt. Și credem că în această chestiune nici legiuitorul nu gândește altfel.

Birul pe cei neînsurați trebue să fie urmat fără întârziere de măsuri eficace pentru sprijinirea familiilor cu copii număroși. Dacă statul ateu și laic, în numele unei libertăți rău înțelese, nu s'a preocupat nicicând de această problemă vitală, apoi statul nostru, naționalist și creștin, n'o mai poate ignora sub nici un motiv. Pe temeiul surplusului de populație, alte neamuri proclamă insuficiența teritoriilor pe cari le ocupă actualmente și pretind lărgirea spațiului lor vital, punând în discuție hotarele actuale ale națiunilor mici îndeosebi. Cu ce le stăm împotrivă? Cu armele?... când alții au mai mulți pușcași decât noi, fiindcă au dus din bună vreme o politică de încurajare a familiilor spornice? Iată o chestiune care trebue să ne pună serios pe gânduri.

Nu trebue să se uite apoi nici aceea, că dacă în multe case domnești auzi mai curând lătratul antipatic al unei javre de rasă decât râsul însorit al unui copil, de vină-i tot această politică de indiferență față de familie, care ne-a amărât atâta. Statul acordă slujbașilor lui ajutoare ridicole pentru primii trei copii. Dacă mai faci unul, n'ai decât să ți-l hrănești și să-l îmbraci cum te va povățui Dumnezeu, căci Statul n'are nevoie de el. Ori, corect ar fi ca tocmai acolo unde mai multe gurițe mititele cer pâine, și ajutorul Statului să fie mai simțit.

Până când nu se va întocmi o politică de încurajare sistematică și eficace a natalității, zadarnic propovăduim noi femeilor române că se vor mântui prin naștere de fii – cum zice Scriptura.

Așadar: dacă din impozitul pe burlaci câștigă visteria Statului, din încurajarea natalității câștigă neamul însuși.

CE SE SCRIE DE PAȘTI

de Dr. G. L. MUNTEANU

Majoritatea ziarelor și revistelor din întreaga lume creștină își țin de datorință, ca de sf. Paști să închine un număr, sau cel puțin câteva articole învierii Mântuitorului. Este interesant și instructiv de urmărit această literatură de sărbători, nu atât pentru varietatea formelor de expunere, cât mai mult pentru varietatea concepțiilor despre suprema minune a Fiului lui Dumnezeu în lume. In ea ne sunt date toate principiile din cari se alimentează viața creștină contimporană. Ea este oglinda credinței zilelor noastre față de Hristos și doctrina sa. Căci ori cât de individuale ar fi aceste articole, în ultima analiză reprezintă, și mai cu seamă creiază opinii sociale mai largi, sau mai înguste.

Urmărind scrisul de Paști, sufletul oricărui bun creștin trebue să se umple de amărăciune. An de an figura Mântuitorului este tot mai ștearsă, iar minunea învierii Lui, izvor al credinței noastre, se pierde în negura miturilor. Afară de revistele teologice (cu excepția celor protestante), azi 75% din articolele laice, scrise de oameni cari au pretenția a se numi creștini, nu mai văd în Invierea Mântuitorului un adevăr istoric, pe deplin verificat de atâți martori oculari, de înșiși dușmanii Lui. Rămâi uimit când vezi cu câtă ușurătate se vorbește despre un fapt, care nu-și găsește comparația în istoria lumii, un fapt care desparte, ca o barieră de netrecut, lumea veche de lumea nouă. Este în această ușurință nu numai necredință, ci o completă lipsă de seriozitate intelectuală, de discernământ rațional, de sete după adevăr. Iți face impresia că o intenție diabolică caută să samene îndoiala în suflete, să arunce vălul întunerecului, asupra luminii, care a răsărit din mormântul de pe Golgota. Hristos pentru acest lung șir de creiatori și conducători ai opiniilor publice, din toate neamurile, a fost un geniu, un rabin, un revoluționar, sau un nebun, și-a ispășit curajul de a modifica viața socială a neamului său prin moartea pe cruce. Corpul lui neînsuflețit a fost înmormântat de ucenici. A continuat să trăiască în sufletul celor ce l-au iubit, prin atâtea amintiri ale vieții lui. A înviat în doctrina propovăduită mulțimilor de ucenicii săi, a înviat în fanatismul creștinismului primar și în strălucirea bisericii, care învinge asupra păgânismului, luând conducerea vieții religioase în lumea timpului.

Sf. Paști e sărbătoarea primăverii. A existat înainte de Hristos, încă dela începutul vieții omenești pe Pământ. In ea omul tuturor timpurilor, plin de bucurie a jertfit zeilor pentru darurile primăverii, cari împodobesc natura, ușurează viața și înveselesc sufletul. Creștinismul a monopolizat-o,

D. Bâșcu și C. Mihăescu: Fragment din „Ruga în grădină“

punându-o în legătură cu o închipuire pe care-și clădește toată nădejdea viitoare.

Aceasta este în parte hrana sufletească pe care creștinătatea este obligată să o mistue de sf. Paști. Atunci să nu ne mirăm, că viața creștină trebue să lupte cu atâtea obstacole, că nu culege roadele așteptate, că nivelul moral al societății a tot scăzut, că omul s'a înrăit, trăind numai pentru sine și ambițiile lui personale, trecând din conflict în conflict cu semenii, fără a recunoaște vreo autoritate în afară de propriile îndemnuri, fără a mai avea nimic sfânt, fără a se mai teme de responzabilitatea ce o are în fața legilor și a lui Dumnezeu.

Zadarnice vor fi toate încercările de înobilare și armonizare a societății omenești. Odată distrusă credința în dumnezeirea lui Hristos, în dumnezeirea învățăturii Lui, este distrus creștinismul și tot ceeace el a creiat în lume. Și nu poate fi credință în Hristos, fără credință în învierea Lui. „Dacă Hristos n'a înviat, zadarnică este propovădania noastră, zadarnică este credința voastră“ spune Sf. Pavel. Invierea lui Hristos a fost lumina care a alungat întunerecul îndoelii din sufletul apostolilor, ucenicilor și prietenilor Lui. Hristos cel înviat a aprins flacăra credinței în Saul prigonitorul, făcându-l marele apostol al neamurilor. Minunea învierii Lui, a dat tăria evangheliei de a cuceri lumea.

Invierea mai mult decât orice îl ridică pe Hristos în ochii noștri din rândul muritorilor de rând, în slava Dumnezeirii, ne asigură de răscumpărarea din păcatul strămoșesc; de beneficiul harurilor sale mântuitoare, de realizarea promisiunilor sale.

Prin această credință numai, avem tăria de a lupta împotriva răului, de a ne jertfi chiar. Fiind convinși că orice faptă a noastră va fi răsplătită după merit, nu de oameni, ci de Dumnezeu, că vom supraviețui judecata, altcum privim viața, altcum ținta ei.

Este deci cât se poate de greșit a socoti, că necredința în învierea Domnului n'are nimic de a face cu creștinismul. Câtă vreme nu-i tot una a privi în doctrina lui Hristos o doctrină omenească, sau una dumnezeiască. Prima nu obligă cu necesitate, ci numai în măsura în care rațiunea o acceptă. Nu este absolută, n'are o valoare permanentă. Dimpotrivă, ultima este obligatorie și permanentă. Rațiunea trebue s'o primească, să se normeze după ea.

Prima n'are putere de sancțiune. Ultima sancționează pe tot omul, care o respinge.

De aceea este greșit a considera articolele de Paști potrivnice adevăratei învățături despre Inviere, inofensive.

D. Bâșcu și C. Mihăescu: Grup din răstignire

Poate rămânea biserica pasivă în fața acestei acțiuni dăunătoare? Nu. Pedeoparte creștinul să evite o asemenea lectură dăunătoare, pe de alta solidar să boicoteze pe toți aceia câți în această formă încearcă să batjocorească ceeace este mai sfânt vieții lor. Numai o asemenea reacțiune va demasca intențiile celor cari sub auspiciile științei, își fac nestânjeniți jocul în detrimentul binelui. S'ar vedea atunci, că din cei 75% autori de articole cel puțin jumătate sunt jidovi, dușmani istorici ai lui Hristos, iar ceilalți niște rătăciți ai vieții.

Numai prin asemenea atitudini drastice se poate și trebue să se pună odată capăt batjocurei pe care de ani de zile creștinătatea o suferă cu resemnare.

Dar această realitate trebue să fie un memento și pentru cei puși să supravegheze scrisul. Mai mult interes față de viața morală a popoarelor, și mai multe frâne pentru cei cari încearcă s'o tulbure.

Paștile să aducă fiecărui creștin lumină, și nu turburări.

INIMĂ PRIBEAGĂ

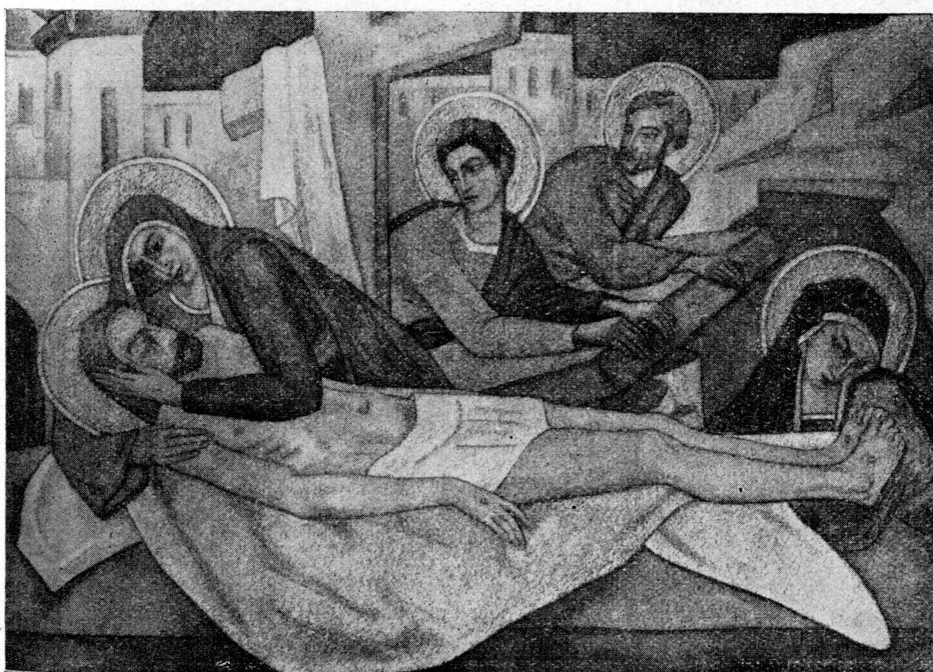
de V. SĂMĂRTINEAN

La cotitura aceasta a vieții mele, nu mai puteam fi ispitit să spun că joc teatru. Cu ani in urmă, când ispășind greșala părinților cari m'au desprins din coapsa gliei țărănești, de care eram legat organic dintr'un leat cu începuturi cufundate în negură istorică, și m'au dat la învățătură, fără să țină seamă de slabele lor mijloace materiale, eram nevoit să fac pe figurantul pe scena unui teatru din București pentru a mă întreține la Universitate, puteam să mă consider și eu, nu fără oarecare amor propriu, un fel de actor incolor și de ocazie. Dar rolul meu de artist de circumstanță, de fantoșe de carnaval, era sfârșit în clipa în care realitatea a fost desbrăcată pentru mine de orice contur romantic, real și impalpabil, ca să-mi apară întreagă și inexorabilă, s'o simt și s'o trăesc în toată amărăciunea și asprimea ei, ceas de ceas și zi de zi, în cadența istovitoare a muncii de salahor din fabrica lui Ford. Eram în America, această țară cu formidabile șantiere industriale și fără reverii, în care munca cu grele unelte de caznă și cu maximum de randament, mă făcea să simt realitatea vieții în toată amploarea ei. Când e jucată ca la teatru, viața noastră nu-i decât o simplă ficțiune, fadă și inconsistentă, îmbrăcată într'un stil mai mult sau mai puțin floral. Când e trăită însă cu clocot și în toată adâncimea ei, viața omului e o frescă impresionantă de catacombă. Și am convingerea neclintită, că problemele cruciale cari sunt legate de această viață omenească, sunt limpezite prin trăiri adânci, prin urcușuri obositoare și prin pătimiri îndelungate și reale, mai eclatant și mai satisfăcător decât prin vagi și echivoce încercări de teoretizare.

Cred că nimănui nu i-a trecut prin gând să facă gluma insipidă că fericirea proectată dincolo de orizonturile zilei, fericirea viitoare după care însetează orice suflet care s'a regăsit în Dumnezeu, ar fi răsplata unei atitudini creștine în lume pur platonice – ignorând că Impărăția lui Dumnezeu se zidește prin fapte concrete, nu prin vorbe inutile și atitudini sterile. O viață spirituală în accepția superioară și adevărată a cuvântului exclude în mod categoric hibernarea și apatia sufletului. Ceva mai mult, această viață spirituală impune omului manifestări exterioare, fapte tangibile Dar nu numai pe tărâm spiritual propriu zis, ci în oricare alt domeniu de afirmare, viața trebue trăită cât mai real și cât mai intens. Trebue clădită pe fapte temerare. Fiindcă numai atunci o poți cunoaște cu adevărat și-i poți descifra în toată adâncimea filonul ei de mister. Numai atunci poți deosebi ceeace este esențial și etern de ceeace este întâmplător și trecător. Zbuciumul vieții – struggle of life, cum spun englezul – cât mai extenuant și mai apăsător, trebue să fie cheia de boltă a existenței tale. N'ai nici o perioadă în viață, cum decretează Tocqueville, în care să te poți odihni în toată voia. Fiecare clipă a vieții îți cere o supremă sforțare, în afară de tine, și mai ales în tine. Odihnă deplină, sub formă de indolență fizică și de totală placiditate sufletească, nu va fi nici chiar în cerul năzuințelor noastre creștinești. Pentrucă în grădina aceasta de lumină a lui Dumnezeu, dacă vom fi găsiți vrednici să fim primiți în ea, sufletul nostru va fi într'o vecinică și dinamică activitate, va fi un permanent izvor de radiere harică. In cer și pe pământ e mișcare continuă, e avânt și creație neîntreruptă.

Par'că niciodată însă nu mi-a apărut mai deșartă iluzia odihnei ca acum când osteneam ca salahor în fabrica lui Ford din Dearborn-Michigan, unde m'a aruncat o întâmplare nefastă, care

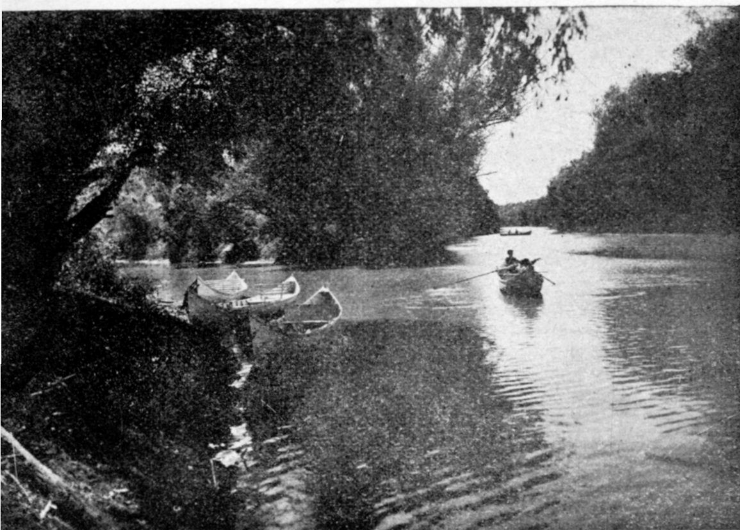
poate fi socotită deopotrivă vicisitudine și binecuvântare. O muncă ucigătoare de dimineața până seara, în fumul și căldura fabricei, m'a învățat să desconsider odihna și să sufăr până la paroxism și m'a făcut să înțeleg, mai bine ca în oricare alt loc de trudă terestră, că dacă nu pot avea năpraznica voință să ridic din senin cea mai uriașe întreprindere de automobile din lume, cum a făcut Ford, și să fiu stăpânul unei averi astronomice, pot avea cel puțin tăria sufletească să primesc cu resemnare și fără nici-un cuvânt de tăgadă împotriva lui Dumnezeu, sentințele dure ale vieții. Și chiar dacă m'aș fi lăsat doborât și învins, precum odinioară biblicul Iov a fost îndemnat de soția sa să facă, să „blestem pe Dumnezeu și să mor", nu m'aș fi făcut oare de ocară în fața tovarășilor mei de muncă, cari știau că în țara nemuritorului navigator Christofor Columb, cultul muncii fizice, oricare ar fi aceasta, este o dogmă ineluctabilă? Nu mi-ar fi amintit oare Henry Lee, negrul autentic care lucra în stânga mea și care prin strămoșii săi sclavi venea deadreptul din Africa toridă, adevărul elementar că Statele Unite, cu milioanele ei de muncitori, s'a ridicat la cel mai înalt standard de viață materială și la cea mai înaltă treaptă de civilizație, numai printr'un efort uriaș al tuturor? Și ce ar fi spus oare Geo Brown, prietinul meu de lucru din dreapta, ai cărui străbuni veniseră în America din „old fachioned Europe" (demodată Europă), din țara persecuțiilor religioase a Albionului, pe bordul istoricei corăbii „Mayflower" (Floare de Mai)? Nu mi-ar fi reproșat el oare, cu mintea lui sănătoasă, că munții de bogăție ai Americei – care l-au îndreptățit pe William Jennings Bryan să lanseze în criza economică dela 1896 celebra sa rețetă de terapeutică socială, după care „populația Statelor Unite nu poate fi răstignită pe o cruce de aur" – s'au ridicat prin truda și sacrificiul tuturora? Și oare nu mi-ar fi amintit tot prietinul meu Geo, el care cunoștea mai bine decât mine Biblia – fiindcă o citea în fiecare Duminecă copiilor săi cu voce tare – pasagiul din Cartea Facerii (cap. II, v. 15), înviorător ca un răsărit de soare într'o dimineață de primăvară, care statornicește categoric că obligația muncii nu-i un blestem, ci este o lege morală universală și anterioară căderii omului în păcat și pedepsirii lui: „Dumnezeu a pus pe om în raiul cel din Eden, ca să-l lucreze și să-l păzească!" Și atunci ce ar mai fi rămas din concepția mea, care bazată pe o interpretare greșită și izolată a cap. III, v. 17 din aceiași Carte a Facerii, vedea în munca fizică o năpastă cumplită? „Intru sudoarea frunții tale să-ți câștigi pâinea ta, printre spinii și pălămida pământului", a spus Dumnezeu lui Adam, când l-a alungat din rai. Acesta a fost verdictul prin care condițiunile de muncă ale omului, ca o consecință firească și logică a căderii lui în păcat, s'au agravat. Insă verdictul acesta divin, mi-am dat seama mai bine abia acum când osteneam în fabrică alături de atâtea mii de muncitori, nu este osânda iremediabilă pe care ne grăbim s'o vedem ori de câte ori suntem nevoiți să ne câștigăm pâinea cea de toate zilele ceva mai greu, printre spinii și pălămida ogoarelor, sau în fumul și căldura in-

Mandia Ullea: Punerea în mormânt

fernală a fabricilor – a acestor fabrici, cari atunci când te apucă în zgomotul şi focul lor înăbuşitor, sunt pline de mai multe revelaţii de viaţă, dar sunt ceva mai puţin frumoase, decât atunci când ai prilejul să le admiri într'o splendidă diagramă dintr'un album turistic. Munca omului, ori cât ar fi de grele condiţiunile în care se înfăptueşte, nu poate fi socotită ca un blestem divin. Nici chiar atunci când această muncă eşti obligat ca s'o prestezi în căldura istovitoare a fabricilor. Dimpotrivă, de cele mai multe ori, munca grea, ca şi marea suferinţă, e tonicul miraculos care operează în internul nostru un zguduitor, un fulgurant reviriment moral. Munca dârză şi apăsătoare te face om, te oţeleşte, te fortifică în mod uimitor.– Prin muncă neintreruptă şi încordată – singurul cântec de laudă efectivă pe care-l poate aduce omul lui Dumnezeu – se întăreşte şi armătura sufletului nostru mai mult ca prin oricare alt mijloc. Asta o citeam în fiecare zi, ca într'un manual de pastorală, în ochii prietinilor mei Henry Lee şi Geo Brown, singurii cari dintr'o întreagă constelaţie de emigranţi veniţi din toate ţările globului ca să muncească în atelierul cel mare de montare a pieselor la automobil, îmi mai stărue şi astăzi în minte, nostalgic şi evocator.

In „Ford Motor Company" din Dearborn-Michigan, luni de zile n'am auzit decât un singur cântec: cântecul emigrantului muncitor. Cântecul muncii constructive. Cântecul pribeagului – acest mădular desprins din trupul cine ştie cărei îndepărtate ţări, şi purtat în lume de destinul său, precum poartă vântul frunza jilavă desprinsă din copac. Aţi auzit vreodată cântecul pribeagului? E un cântec impresionant, e o melodie tristă, oricare ar fi cuvintele din care este împletită şi ori care ar fi limba în care este cântată.

In delta Dunării

Jai mon caprice pour seul guide
Et je voyage
Comme la feuille morte et comme le nuage!

Rătăcesc printre străini, ca frunza moartă, ca fulgul de zăpadă! Acesta era refrenul unui cântec frumos în care un francez de pe Loire îşi topea adeseori jarul sufletului său abătut.

Home, home
Sweet home...

Casă, casă, dulce casă... Cânta din când şi Geo Brown, vecinul meu de lucru, care mai purta în sânge imaginea Angliei îndepărtate, deşi strămoşii săi veniseră în America cu secole în urmă.

Intr'o zi, mai grele ca alte zile de muncă, când sudoarea curgea în broboane mari pe frunţile noastre, a început să fredoneze cu accent de adâncă nostalgie, şi negrul Henry Lee, cântecul acela duios şi seducător, care poate să facă să plângă şi pe alb, care arată cât de mare este durerea omului ţinut în captivitate spirituală, în robie sufletească.

Away, away, upon the sunny river,
Far, far away,
There's where my heart is turning ever...

Acolo în jos pe râul însorit... Departe, tare departe... Acolo bate inima mea pentru totdeauna... Aşa cânta Henry Lee, omul acesta care în aparenţă mi se părea atât de stăpân pe sine. Credeam că nu cunoaşte depresiunile sufleteşti. Abia atunci mi-am dat seama că şi Henry Lee, ca toţi negrii din America, era un suflet cruc ficat. Deşi blândul şi înţeleptul preşedinte al Statelor Unite Abraham Lincoln şi-a sacrificat viaţa pentru abolirea sclaviei negrilor, dându-le libertate constituţională ca celorlalţi cetăţeni ai Americei, el n'a putut să le dea libertatea spirituală pe care o doreau ei, n'a putut să le redea paradisul acela pe care l-au avut odată în Africa lor de baştină. De aceea sufletul obidit al negrului Henry Lee a irumpt în cântec greu de jale şi de durere. Era cântecul unei pribegii fără de sfârşit...

In fabrica lui Ford din Dearborn-Michigan, luni de zile n'am auzit decât un singur cântec: cântecul emigranţilor muncitori. Cântecul nostru, al salahorilor. Il învăţasem şi eu pe dinafară şi-l cântam adeseori, topindu-mi sufletul în versurile rapsodului marilor pătimiri omeneşti:

Rătăcitor cu ochii turburi,
Cu trupul istovit de cale
Eu cad neputincios, Stăpâne,
In faţa strălucirii Tale.
In drum mi se desfac prăpăstii
Şi 'n negură se 'mbracă zarea,
Eu în genunchi spre tine caut:
Părinte-orânduie-mi cărarea!

Dar în atelierul nostru nimeni nu știa să cânte atât de frumos acest cântec al agonisirii pâinii pe meleaguri streine, ca Gheorghe Paltin, pribeagul român de pe Valea Mureșului, care lucra în atelierul vecin, compatriotul acesta care a fost o mare revelație pentru mine, omul acesta cu minunată și viguroasă arhitectură sufletească, această mare energie morală, care după mai bine de treizeci de ani de neagră pribegie, își avea încă rădăcinile spirituale îndelibil înfipte în vadul țării sale dragi, acolo departe, în livada Mureșului. Văd și astăzi, îmi spunea adeseori Gheorghe Paltin, satul meu natal și casa părinților. Văd plopul dela poarta noastră, bisericuța de pe deal și cimitirul cu crucile de lemn. Aud și astăzi clopotul ce cheamă la denii și toaca de vecernie. Și Gheorghe Paltin începea să cânte, cu toată văpaia sufletului său, cu toată incandescența inimii sale:

Murăș, Murăș, apă lină,
Cin' bea din tin' se 'nstreină,
Că eu numai te-am gustat,
Și tare m'am străinat...

Cântecul lui Gheorghe Paltin se revărsa asupra mea în efluvii de mare melancolie. Cânta și Geo Brown și Henry Lee, prietinii aceștia de alt sânge și de alt neam. Cântau amândoi cu multă patimă, cu mult foc. Dar cântecul lor nu putea găsi în sufletul meu ecoul profund pe care-l găsea cântecul lui Gheorghe Paltin. Glasul lui Gheorghe Paltin era o harfă providențială. Era o simfonie cerească. Cântecul lui Gheorghe Paltin țâșnea din sufletul său, spontan și vulcanic, ca dintr'un gheizer dinamic. Cântecul acesta captivant vădea un suflet profund echilibrat și împăcat cu sine, un suflet care s'a regăsit în Dumnezeu, un suflet care trăia sub cupola idealurilor neperitoare de viață. De aceea, eu nu voiu putea să uit niciodată cântecul lui Gheorghe Paltin. Aveam cu Gheorghe Paltin alte afinități sufletești decât acelea pe care le aveam cu Geo Brown și Henry Lee. Era român. Era de un sânge și de o lege cu mine. Cântecul lui Gheorghe Paltin mă vrăjea și mă transfigura lăuntric, ducându-mă departe, departe, în țara mea și țara lui. Acolo departe, în livada Mureșului.

Am întâlnit în Statele Unite mulți români, emigrați de mult acolo și deveniți cetățeni americani. Ei au plecat din țara patriarhală a carului cu boi – din Transilvania cei mai mulți – în ziua în care s'a proectat pe orizonturile vieții lor mirajul Americei, ca un liman de scăpare de sub jugul opresiunilor maghiare. Făpturi dinamice, plămădiți până la cel din urmă din aluatul firilor eroice, ei au plecat în lume într'un etern și fără

Idilă

de sfârșit colind, purtând în piepturile lor aprinse floarea albă a nădejdei de mai bine și pregătiți să înfrunte orice brutală desamăgire a zilei de mâine. S'au oprit în inima acestui îndepărtat continent, unde, alături de noua viață pe care aveau s'o ducă, au continuat să trăiască viața lor românească de acasă. Sufletul românului trăiește aici pe pământul Americei cu toate articulațiile lui spirituale și românești. Cultul eroicului în viață, credința creștină și dragostea de țara și de neamul lor sunt cele trei lucruri fără de cari nu se poate concepe și înțelege sufletul românului american. Toate trei aceste lucruri românii americani le-au primit dela mamele lor, cari, atunci când copiii și copilele lor au plecat în țara dolarului și a libertăților, au rămas în pidvorul caselor bătrâne, ștergându-și cu năframa cernită șuvoiul lacrimilor. Și pe toate trei le-au păstrat nealterate și nepervertite. O veche legendă grecească spune că unul din eroii istoricei Elade, Anteu, prindea puteri nebiruite și prăvălitoare, încât își răpunea pe toți vrășmașii săi, ori de câte ori picioarele sale atingeau pământul. Tot astfel și sufletul românului american prinde puteri nebiruite și tărie cutropitoare ori de câte ori se adapă la cele trei fântâni adânci, la cele trei izvoare cu apă vie și săltătoare: credința în Dumnezeu, dragostea de

neam și țară și graiul străbun. Așezămintele bisericești și sociale ridicate cu mare jertfă și trudă în toate coloniile unde bate o inimă de român, sunt tot atâtea mărturii puternice a sufletului românesc american. In aceste instituții, românii americani și-au pus toată flacăra sufletului lor, și-au cristalizat în ele toate idealurile lor de viață, și-au cimentat în piatra lor toate speranțele, toate suferințele și bucuriile, toată povestea tristă a pribegiei lor pe plaiuri streine, tot amarul și tot aleanul lor, și mai presus de toate, prin instituțiile religioase și sociale ridicate pe întinsul pământ al Statelor Unite, românii americani au dat expresie legăturilor sufletești pe cari le păstrează cu România, țara lor de leagăn și de origine. Aceste instituțiuni sunt singurul reazem spiritual, sunt forturile de cremene ale sufletului român american, sunt platformele de unde se strigă destinul românului american și se scrie, entuziast și cu elanuri neistovite, epopeia vieții românești din America. După cum florile de primăvară sunt semnele de cari se servește natura pentru a ne face declarația ei de dragoste, tot astfel și așezămintele înălțate de românii americani în țara lor adoptivă, pentru afirmarea crezurilor românești, pentru binele, propășirea și interesele colective ale grupurilor românești, sunt tot atâtea dovezi elocvente despre palpitarea vie și durabilă a sufletului românesc din America.

Dar nici-unul din sufletele acestea de români americani, nu palpită atât de viu și de incandescent ca sufletul lui Gheorghe Paltin, în alvia simțirii religioase și românești. Sunt treizeci de ani de când a plecat de-acasă, fără să se mai întoarcă vreodată. Căci Gheorghe Paltin știe că cel care pleacă odată în lume, greu se mai întoarce acasă. Fiu de preot sărac, cu câteva clase de liceu, a venit în America să scape de stăpânirea străină de pe acele vremuri și să-și încerce norocul, făcându-și un rost oarecare. Nu mai avea pe nimeni acum. Era singur. Cei de-acasă muriseră de mult. Ii murise de mult și tovarășa de viață pe care și-a găsit-o în America. A dat peste multe obstacole, peste multe amărăciuni. Dar le-a biruit pe toate cu marea lui putere sufletească. Cronicarul de mâine care va scrie istoria românilor americani, va trebui să așeze la loc de cinste în galeria sufletelor mari, pe Gheorghe Paltin. A adus cu el de-acasă un cufăr de lemn, credința mamei și cântecul. Cufărul sărăciei sale, il mai păstrează și azi în podul casei. Credința pe care i-a dat-o mama odată cu laptele din țâță, mama lui care l-a sărutat cu lacrimi în prispa casei bătrânești când s'a despărțit de el, a fost razemul lui suprem în zile de grele încercări. Iar cântecul, pe care-l învățase dela tatăl său, fermecătorul lui cântec, a fost leacul cu care și-a tămăduit multe răni în lunga sa pribegie, și-a vindecat multe dureri. Muzica adoarme copilul în leagăn. Muzica îmblânzește fiara pădurilor. Muzica poate potoli chiar dorul de țară. De aceia, poate, cânta Gheorghe Paltin cu atâta foc, cu atâta vigoare sufletească. Cânta să-și astâmpere dorul și să evoce pe cei ce nu-i mai are. Undeva, în adâncurile sufletului său, era o mină inepuizabilă de armonii cerești, care-l făcea să se ia la întrecere cu adierile vântului din nopți liniștite și cu murmurul pârâului. Glasul lui Gheorghe Paltin era mai vibrant și mai mișcător decât simfonia naturii. Stăpânea, mai cu seamă, cântarea bisericească. In cântarea aceasta își punea Gheorghe Paltin toată melodia din adâncul inimii sale. Un tropar sau un irmos, cântate de Gheorghe Paltin, îți răscoleau sufletul până în străfundurile sale. Cânta patetic „La râul Vavilonului". Era cântecul destinului său, pe care nimeni nu i l-ar fi putut cânta. Și-l cânta el singur. „Acolo am șezut și am plâns, când mi-am adus aminte de tine, Sioane!" Așa cum o cânta Gheorghe Paltin, cântarea aceasta nu era o lamentare deprimantă, ci expresia unui suflet profund simfonic și echilibrat, care s'a împăcat cu soartea implacabilă ce i s'a dat. Un „Doamne strigat-am către Tine, auzi-mă", cântat de Gheorghe Paltin aici pe pământul acesta exotic, avea un răsunet de mare duioșie și o vrajă mistică fără de seamăn. El, Gheorghe Paltin, omul spiritualizat prin suferință – focul acesta lăuntric care ne curăță de humă – se identifica cu cântecul său întru totul. Il trăia din plin, cu toată intensitatea sufletului său. A cântat în strana multor biserici românești din America, refuzând orice retribuție bănească ce i se oferea. Fiindcă Gheorghe Paltin, inainte de a cânta pentru frații săi americani, cânta totdeauna pentru sine, pentru sufletul său. Ce mare erezie a emis obtuzul Molleshot, care nu vedea în lume decât materialism și utilitarism și care a îndrăznit să afirme că „materia stăpânește spiritul." Eu vedeam în Gheorghe Paltin pe omul desăvârșit și spiritul invincibil care stăpânește materia neînsuflețită.

In diminețile de Duminecă, plecam împreună, eu să predic și el să cânte, la diferitele biserici din coloniile românești. In aceste zile ale Domnului, sufletul lui Gheorghe Paltin trăia sub imperiul și vraja marilor iluminări spirituale. „Deșteaptă-te slava mea, deșteaptă-te alăută și psaltire și voiu deștepta zorile", rostea Gheorghe Paltin cu toată căldura inimii sale, versurile de foc ale Psalmistului. „Cât sunt de dorite locașurile Tale, Doamne

N. Grigorescu: Ciobănaș

al puterilor! Sufletul meu suspină și se tânguește după curțile Domnului! Inim'a mea și carnea mea se istovesc de dorul Dumnezeului celui viu! Mai bine o zi în curțile Tale, Doamne, decât mii între streini!". Astfel își mărturisia Gheorge Paltin marea sa credință în Dumnezeu, cu privirile ațintite spre zările insondabile și pururea senine ale cerului. In penumbra sfântă și reconfortantă a bisericilor, cântecul lui Gheorghe Paltin era cutremurător, mă covârșea întru totul, mă subjuga în chip uimitor. Aici în locașurile sfinte de închinare, Gheorghe Paltin da cântecului său accente de mare tensiune lăuntrică. Iși da seama că prin cântecul său el aducea, aici, laudă lui Dumnezeu, singurul său ocrotitor pe aceste meleaguri streine. Iși aducea aminte, poate, în momentele acestea de fecundă reculegere sufletească și de inefabilă comuniune cu Dumnezeu, că el venise în America dintr'un pământ în care Isus te întâmpină la fiecare răscruce de drumuri și-ți lasă rotocoale de lumină în suflet, își aducea aminte, poate, de mama lui, care i-a sădit în inimă o neclintită credință în Dumnezeu, de satul copilăriei lui, de bisericuța de pe deal în care a învățat să cânte, de toată viața lui de pe valea Mureșului. Toate acestea îl făceau să cânte cu nestăpânită pasiune, cu toate fibrele simțirilor sale.

In zilele de lucru, dupăce sirena fabricei suna încetarea trudei și ne perforam cartea de muncitori, ieșiam din mirosul greu al atelierului, afară la aier și lumină. Intotdeauna extenuat peste măsură, murdar și asudat. Impins dela spate de fluviul masiv al lucrătorilor – această „invincibilă armadă" a brațelor de muncă – îmbrâncit în toate părțile, mai aveam totuși răgazul să fac reflexii amare asupra greutății cu care se câștigă dolarul în țara lui Columb, acest temerar călător pe ape care a descoperit America. Și dovedindu-mă incapabil să fac vre-o incursiune mai temeinică în panteonul istoriei americane, în care se venerează memoria marelui descoperitor, îmi aminteam totuși, că el a avut soartea necruțătoare a tuturor premergătorilor și deschizătorilor de drumuri și orizonturi noui pentru omenire: a cules spinii, și a murit într'o închisoare din Genua, în sărăcie și în mare amărăciune sufletească. Afară, lângă poarta fabricei, îl așteptam pe Gheorghe Paltin să iasă și el. Era gazda mea și trebuia să mergem împreună la Inkster, cale de vre-o jumătate de ceas de Dearborn, unde Gheorghe Paltin își avea căsuța și gospodăria lui. In momentul în care se instala la volanul mașinei sale, un Ford ultimul model, și o porneam spre casă pe una din cele mai frumoase artere de comunicație din lume, par' că-mi lua cu mâna toată greutatea de pe suflet. Căci Gheorghe Paltin își mâna automobilul, cântând. Zburam cu o viteză americană și cu cântec românesc pe buze. Treceam pe lângă ferme chochete. Lăsam în urma noastră cimitirul „Everlasting Green" (Totdeauna verde), în care ecoul cântării lui Gheorghe Paltin „Spune-mi Doamne sfârșitul meu și numărul zilelor mele", stăruia mai tare și mai melancolic, în timp ce eu nu odată m'am gândit la butada stranie a lui Arthur Brisbane: „Dece mai fac oamenii ziduri în jurul cimitirelor? Dece le mai împrejmuesc? Doar cei cari dorm în ele, nu

Din bogățiile Țării

mai pot ieşi afară, iar cei vii nu vreau să se ducă acolo?“ Cimitirul acesta era mai mare decât un oraş. Trecând pe lângă el, ca pe lângă toate celelalte cimitire, nu mă nelinişte deloc obsesia morţii, căci o aveam în suflet, de când am înţeles că moartea e paralelă vieţii şi nu stagnează elanul ei creator. Cu atât mai puţin îl nelinişte pe Gheorghe Paltin. Pentru Gheorghe Paltin, cimitirul „Everlasting Green“ era cel din urmă popas al pribegiei sale. Aici, în cimitirul acesta, mă vor aşeza odată şi pe mine, de-avalma cu toate seminţiile pământului şi departe de ţara românească spre care va fi îndreptată ultima mea privire, îmi spunea adeseori Gheorghe Paltin. Nu-i tot ţărâna lui Dumnezeu şi aceasta?

La căsuţa lui din Inkster, desfundând o sticlă cu bere proaspătă la umbra părului din curte, respiram atmosfera sfântă de pe valea Mureşului. Căsuţa aceasta împodobită cu motive româneşti, pe care şi-a zidit-o cu mâinile lui, era citadela duhului românesc şi creştinesc a lui Gheorghe Paltin. Aici, în ostrovul acesta de lumină, se reculegea el când era obosit de lucru şi de americani. Aici cânta el mai cu foc...

Murăş, Murăş, apă lină,
Cin' bea din tin' se 'nstreină,
Că eu numai te-am gustat
Şi tare m'am streinat!

Gheorghe Paltin îşi cânta ca nimeni altul pribegia. Dar nu l-am auzit niciodată plângându-se împotriva ei. O suporta cu seninătate olimpică. S'a învăţat atât de mult cu ea, încât toate încercările şi stăruinţele mele de a-l readuce în ţară, au rămas zadarnice. Gheorghe Paltin era hotărît să-şi ducă pribegia până la capăt. „Pribegiile mele sunt numărate de Tine, Dumnezeule! Pune lacrimile mele în vasul Tău! Ori poate nu sunt ele înscrise în cartea Ta?“ Acestea erau sentinţele divine pe care le invoca Gheorghe Paltin, pentru a alunga dela sine ispita reîntoarcerii în ţară. „Afară de Tine, Doamne, pe cine mai am în cer, şi cu Tine ce-mi mai lipseşte pe pământ?“ Era merindea duhovnicească din care să hrănea sufletul lui Gheorghe Paltin. El umbla înaintea Domnului, în lumina celor vii. Şi cred că acesta a fost supremul motiv care l-a determinat pe Gheorghe Paltin să nu se mai întoarcă în ţară. Sufletul lui era mai viu, aici în pribegie. Pribegia, cu marile ei încercări, era pentru Gheorghe Paltin un piedestal de puternică ascensiune spre tăriile cerului. Curmându-şi pribegia, Gheorghe Paltin îşi dădea seama că şi-ar fi expus sufletul la o iremediabilă ofilire, iar cântecul său, fermecătorul său cântec, i-ar fi pierit de pe buze. De aceea, când m'am reîntors în ţară, eu n'am adus cu mine decât o fărâmă din sufletul lui Gheorghe Paltin. El a rămas acolo...

Gheorghe Paltin, de pe tărâm american, mai vedea-te-voi vreodată? Voiu mai auzi vreodată cântecul tău trist de pe meleaguri streine?

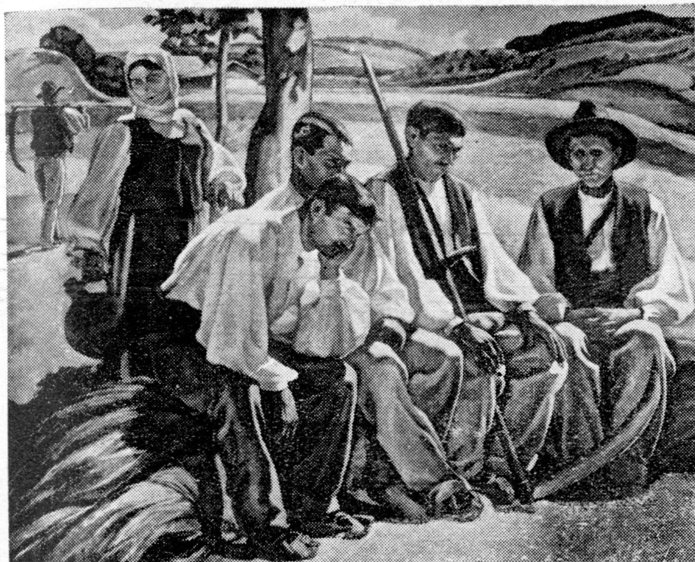
LA O JUMĂTATE DE VEAC

NICHIFOR CRAINIC

de Dr. G. L. MUNTEANU

Sărbătorirea d-lui profesor Nichifor Crainic la împlinirea celor 50 de ani ai vieţii sale, este un omagiu, care întruneşte sufragiul unanim al tuturor celorce l-au cunoscut personal, i-au ascultat cuvântul, sau i-au citit scrisul. In numai două decenii de neobosită activitate, sărbătoritul s'a impus conştiinţei româneşti ca om de ştiinţă, profund gânditor şi neîntrecut mânuitor al condeiului. In afară de apreciatele lui cursuri la Facultatea de Teologie din Bucureşti, miezoasele conferinţe în cari a atacat cele mai diverse probleme religioase, sociale şi naţionale, ţinute în săli arhipline prin toate centrele ţării, studiile, eseurile, articolele scrise cu o genială îndemânare şi sârguinţă de albină în marile cotidiane de după război: Cuvântul, Curentul, Calendarul, Porunca Vremii – în cele mai răspândite şi gustate reviste: Gândirea, Sfarmă Piatră etc. – i-au cucerit un loc de conducător în viaţa religioasă, ştienţifică şi culturală a neamului nostru. In orice colţ al ţării numele lui înseamnă autoritate, cuvântul lui adevăr, iar scrisul lui gândire profundă turnată în formele limpezi ale unui frumos graiu românesc. E preţuit şi admirat de cei bătrâni pentru siguranţa cu care atacă toate problemele mari ale vieţii. Deşi profesionist într'o specialitate, în orizontul larg al vederii lui cuprinde toate nevoile şi aspiraţiile sufletului românesc. Este iubit de tineret pentru dragostea cu care-i îmbrăţişează vrerile şi pentru fineţa cu care-i dirijează paşii spre ţinte nobile şi demne.

Până de curând, când a apărut monumentala lucrare apologetică *Nostalgia Paradisului,* Nichifor Crainic ca profesor de teologie n'a tipărit opere vaste de specialitate. Nimeni nu se poate îndoi, că ar fi putut face acest lucru. A dovedit în deajuns, că are cultura teologică necesară, puterea de muncă şi iscusinţa la scris. Pen-

Camil Ressu: Amiazi

truce n'a ales acest drum de a se manifesta ? – un drum obicinuit şi consacrat oamenilor de ştiinţă. Un singur răspuns se poate da. A înţeles că-i destinat unei alte misiuni. Inteligenţa-i vie, cultura-i vastă, puterea-i de muncă puţin obicinuită, simţirea-i creştină, dragostea de biserică şi neam, l-au împins pe drumul mai spinos al misionarismului viu. A fost înzestrat de Dumnezeu cu darurile luptătorului din primele rânduri, luptătorului dârz şi neînfricat. Ar fi lucrat, poate, împotriva firii sale cheltuindu-şi puterile numai în strădania liniştită de cercetător teolog. Comparând rezultatele celor două perspective, opera realizată de el e superioară, acţionând pe o rază infinit mai întinsă, şi satisfăcând nevoile necontenite ale sufletului. Pierde, poate, mulţumita şi aprecierea câtorva specialişti, câştigând în schimb recunoştinţa mulţimei dornice de lumina cunoaşterii adevărate, a mulţimei ameninţate adeseori de propovădania profeţilor mincinoşi.

Făcându-se tuturor de toate, Nichifor Crainic nu pierde totuşi nici un moment busola directivei misionare. Indiferent de problemele cari le atacă cu cuvântul, sau în scris; indiferent de gruparea cu care conlucră, el rămâne permanent acelaş: „slujitorul lui Hristos". Toate le priveşte prin prizma adevărurilor creştine. Pecetea creştină se imprimă adânc în tot ceeace gândeşte şi face. Această pecete dă valoarea durabilităţii scrisului său, care se impune plin de convingere, care transformă şi entuziasmează sufletele cititorilor. Spicuind zilnicele lui articole, fie că se ocupă de probleme religioase, sau culturale, sau politice, sau sociale, acelaş duh creştin le inspiră, le conturează, le dă viaţă şi căldură. Obiectivul operei lui pretutindeni este prezent: reincreştinarea vieţii publice. De aceea ori unde crede că prin colaborarea lui ar putea deservi mai uşor acest obiectiv, este activ, căutând să impună pe nesimţite şi colaboratorilor gândirea sa. Şi reuşeşte. Cotidianele şi revistele la cari colaborează Nichifor Crainic, deşi cu caracter politic, literar, sau ştienţific, sunt în slujba lui Hristos. Merge mai departe, redactează un ziar de mare tiraj, care tinde să grupeze puterile active ale bisericii, împotriva curentelor antireligioase, anticreştine şi duşmane neamului. Un ziar de directive, de luptă deschisă, care se contrabalanseze orice acţiune duşmană sufletului ortodox al neamului. Calendarul arată tuturor, că biserica strămoşească este o putere vie.

Nu mai puţin preţioase servicii a adus şi culturii naţionale. Alături de râvna sa de a vedea viind din plin credinţa strămoşească în sufletele tuturora, stă râvna de a vedea înflorind cultura neamului şi în cele mai umile sate de pe întinsul ţării. Vrea să vadă în neamul său, un neam viguros în credinţă şi civilizat prin cultură. De nimic din ceeace se încadrează în nevoile culturale nu se desinteresează. Dar şi în această privinţă cu specificul său. Intr'un timp când în cercurile culturale ortodoxia era eliminată din viaţă, ca fiind anticulturală, el singur înfruntă eroarea. Contestă valoarea unei culturi anticreştine. Găseşte atâtea argumente raţionale şi istorice, încât să stăvilească pericolul. Nu admite sărituri culturale prin adaptarea unor tipare străine, cărora să li se imprime conţinut naţional. Pretinde o evoluţie lentă, dar solidă pe suportul naţional. Sugestiile lui au prins rădăcini în conştiinţa românească. Rând pe rând

Artur Verona: Studiu pentru tablou decorativ

i s'au alăturat toți câți și-au dat seama de zădărnicia gândului, de a lua culturii noastre suportul moral al credinței.

In fine și literatura contimporană în Nichifor Crainic trebue să vadă un promotor. O raritate – gândirea profundă el știe s'o îmbrace în haina formei literare. Când cetești ceeace el scrie, nu știi ce să urmărești mai cu nesaț: firul ideilor, sau frumusețea stilului. Un stil clar și concis, o limbă impecabilă caracterizează scrisul lui.

La praznicul celor 50 de ani pe care i-a împlinit de curând d-l Nichifor Crainic, Biserica strămoșească ia parte cu toată însuflețirea, urând sărbătoritului încă mulți ani de rodnică muncă, pentru mărirea ortoxiei și a neamului românesc.

Patima lui 'Ristos

— Colind din Poiana-Sibiului —

'Ristos, când cina la masă,
Jidovii 'mprejur de casă.
Iuda 'n casă o tunat, (intrat)
Lui 'Ristos i s'o 'nchinat.
Iuda afar' o eșit,
Lu' Jidovi le-o povestit:
— Dați-mi treizeci de arjinț',
Să vă dau pe 'Ristos prins.
'Ristos când găta de cină,
Eși afară 'n grădină,
La umbră și la hodină.
Iuda după el s'o dus,
Jidovii pe sub ascuns;
Iuda pân' l-o sărutat,
Jidovii mi l-o legat,
L-o legat și l-o purtat,
Pân' la casa lu' Pilat.
Ș'acolo când o ajuns,
Cruce de brad i-o pus,
Cu sulița l-o străpuns,
Sânge și apă o curs.
Sângele nevinovat,
N'u trebuit jos vărsat.
De milă și de păcat
Soarele s'o 'ntunecat,
Luna 'n ceață s'o băgat,
Apele s'o turburat,
Munții s'o cutremurat.
Iar icoana Precistii,
Din fundu' bisericii,
Nu pica lacrămi cu lacrămi,
Ci pica lacrămi cu sânge
Și mai mari ca merele,
Și grele ca pietrele.

Auzit dela țiganii: Cornel Grozav 12 ani și Nicolae Spozav 11 ani, nu știu carte.

de I. MĂNIȚIU

In serile cu denii

de I. V. SPIRIDON

Prin geamul spart de lângă ușă
Soarele, roșu ca o rană,
S'a oprit, ca un smeu în arbori,
In praporul de lângă strană.

Pe prapor, chipul, bun ca pânea,
S'a luminat par'că mai tare.
In strană badea Toma Berghii
A 'nceput iarăș o cântare.

Părintele-a cetit pe urmă
Din carte despre-un Om și-o Cruce...
— Oare de ce-și tot ducea mama
Mâna la ochi să și-i usuce?

. . . .

Ades, în serile aceste,
Cu cât mai mult mă 'ndepărtez
In ani, mai greu mă prinde somnul
Și, fără voe, mă visez

In cimitir, în satul nostru,
La un mormânt, pe lângă duzi:
— Hai, mamă, să pornim la denii!

Și mă trezesc cu ochii uzi.

SONET

de CONST. GORAN

Spre Golgotha El poartă crucea 'n spate
Și fruntea e brăzdată de sudoare;
Pe Dumnezeu, cu chip de om, sub soare
Cu bice gloata răsvrătită-l bate...

Sub cruce, răni, și-a hulelor duhoare
Cu hainele de bice sfâșiate,
Cu trupul ars de rănile săpate,
Pășește dus la moarte de popoare...

In urmă, Maica Lui îndurerată,
Se urcă spre cetatea de durere
Cu inima de săbii spintecată...

Sub cruce El se frânge în tăcere
Și gloata cruntă și demonizată
Lovește mielul dus la junghiere...

PAISIE ȘI PAISIANISMUL

de Pr. IL. V. FELEA

Principele Neagoe și principesa Despina cu copiii lor

5. DIN INVĂȚĂTURILE STAREȚULUI PAISIE

Strădaniile literare ale stareţului Paisie nu s'au mărginit numai la traduceri, copieri și îndreptări. El a mai scris și numeroase scrisori și cuvântări, pline de învățături frumoase, din cari extragem câteva.

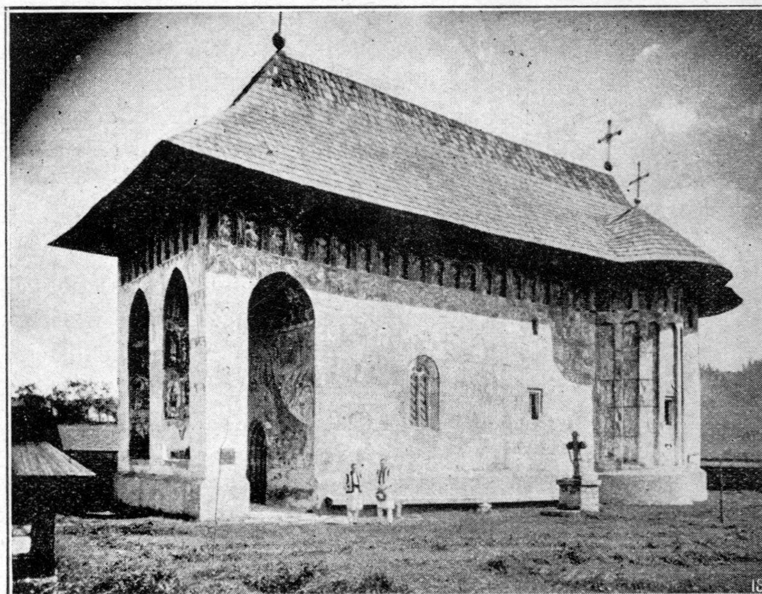
Despre egumen și ucenici Paisie scrie următoarea regulă sever aplicată în comunitatea sa:

„Intâiu se cere, ca egumenul să fie înțelepțit din sf. Scripturi și drept și să știe să învețe și pe ucenicii săi, să aibă către toți iubire adevărată și nefățarnică; ca el să fie blând, smerit, răbdător, liber de mânie și de toate celelalte patimi, ca iubirea de argint, mândria, lăcomia, etc. Ucenicii pe de altă parte trebue să fie în mânile egumenului, ca un instrument în mânile unui meșter, sau ca lutul în mânile olarului; să nu facă nimic fără binecuvântarea lui, să nu aibă proprietatea lor, ci toate: și cărțile, și patul, și celelalte să le aibă după binecuvântarea părintelui său; ca ei să nu-și creadă minții lor și într'un cuvânt, ca ei să fie ca niște morți până la moartea lor, neavând nici voință, nici judecată. Acesta trebue să fie statutul unor adevărați ascultători și ucenici.“ [1])

[1]) Cetfericov, pag. 307.

Despre ascultare și neascultare:

„Dumnezeasca ascultare e atât de necesară pentru a plăcea cu adevărat lui Dumnezeu, că fără ea nu se poate nicidecum sluji lui Dumnezeu. Iată pentru ce sfânta ascultare a și fost sădită de Dumnezeu în trei locuri: în cer, în rai și pe pământ. In cer în puterile cerești, în rai în oamenii cei dintâi, pe pământ în sfinții ucenici și apostoli ai Domnului. Și tot în aceste trei locuri s'au arătat și roadele preabinecuvântatei ascultări și a blestematei neascultări. In ceruri puterile cerești, cari au păzit ascultarea către Dumnezeu, s'au învrednicit luminate de Duhul Sfânt, să petreacă cu El în veci și neschimbat; diavolul însă deși făcea parte din ceata îngerească, a căzut din ascultare prin propria sa voință și mândrindu-se, a fost aruncat din cer împreună cu alți îngeri lepădați dela Dumnezeu, cari au ascultat sfatul cel rău al diavolului și lipsindu-se de lumina cea dumnezeiască, cu voință a devenit întunerec, s'a făcut vrășmașul lui Dumnezeu și dușmanul mântuirii pravoslavnicilor creștini. In raiu, câtă vreme oamenii cei dintâi au petrecut în adevărata ascultare de Dumnezeu, ei s'au desfătat de vederea feții lui Dumnezeu și de felurite daruri ale Sf. Duh. Iar când prin propria lor voință au ascultat sfatul diavolului, au căzut din ascultare, s'au mândrit, dorind să fie asemenea lui Dumnezeu, atunci osândiți fiind la moarte de către Dumnezeu, au fost izgoniți din rai și s'au făcut pricinuitori ai morții întregului neam omenesc.

Mănăstirea Gura-Humorului

„Şi dacă nu venea Fiul lui Dumnezeu prin ascultarea sa către Dumnezeu Tatăl şi să pună capăt neascultării lui Adam, atunci neamului omenesc nu i-ar fi rămas nici-o nădejde de mântuire din moarte şi din pierzarea vecinică. Acestea-s roadele ascultării şi neascultării în neamul omenesc. Insfârşit pe pământ Hristos, Fiul lui Dumnezeu, pogorându-se din cer, nu ca să facă voia sa, ci voia Tatălui celui ce l-a trimis, căruia a şi fost el ascultător până la moartea pe cruce, a sădit dumnezeiasca sa ascultare în sf. săi ucenici şi apostoli. Aceia din ei, cari au rămas în această ascultare până la moarte, au adus prin propovăduirea lor toată lumea la cunoştinţa de Dumnezeu şi acum domnesc în ceruri împreună cu Hristos, Domnul şi învăţătorul lor. Iuda însă, care a căzut din sfânta ascultare şi în loc de a asculta pe Domnul, a ascultat de diavolul, a căzut în desnădejde, s'a spânzurat şi a pierit pentru vecie şi cu duhul şi cu trupul. Astfel şi pe pământ s'au arătat roadele ascultării şi ale neascultării". [1])

Despre Filioque: „Aceasta este erezia cea dintâi şi cea mai însemnată a lor, căci ea cuprinde în sine o cugetare nedreaptă şi potrivnică sfintei Scripturi despre un singur Dumnezeu în Sfânta Treime. Cine mărturiseşte, că Duhul Sfânt purcede dela Tatăl şi dela Fiul, acela cugetă că în Dumnezeu sunt două începuturi: unul Tatăl şi altul Fiul. Insă noi, ortodocşii, mărturisim în Dumnezeire un singur început – Tatăl, cum însuşi Domnul nostru Isus Hristos ne-a învăţat în Sf. Evanghelie, zicând că Duhul Sfânt numai dela Tatăl purcede. El zice: „Când însă va veni Mângăitorul, pe care-l voi trimite eu dela Tatăl, Duhul adevărului, carele dela Tatăl se purcede"... (Ioan XV, 26). Şi apostolul zice: „Toată darea cea bună şi tot darul desăvârşit de sus este, pogorându-se dela Părintele luminilor" (Iacov 1, 17). Vezi tu oare, că el zice: Părintele luminilor, adecă Tatăl este rădăcina şi izvorul Dumnezeirii; iar cele două lumini, Fiul şi Duhul, din unica lumină a Tatălui îşi au fiinţa lor preaveşnică. Fiul prin naştere şi Duhul Sfânt prin purcedere.[2])

Despre uniaţie: „Ieşi şi fugi dela uniaţie, cât se poate mai repede, ca să nu te apuce moartea într'ânsa şi ca să nu fii socotit cu ereticii şi nu cu creştinii. Şi fugi nu numai singur, ci sfătueşte să fugă şi alţii, de care ştii după cuget, că te-ar asculta. Iar dacă nu te vor asculta, atunci fugi măcar singur din cursele vrăşmaşului şi te uneşte cu sufletul şi inima de sf. Biserică ortodoxă şi astfel ţinând împreună cu toţi credinţa cea neprihănită şi împlinind poruncile lui Hristos, vei putea să te mântuieşti". [1])

Despre citirea cărţilor eretice: „Dumnezeiasca Biserică porunceşte: cărţile eretice să nu se cetească şi cu ereticii să nu se stea de vorbă. In cartea „Mărturisirea ortodoxă" la întrebarea: Care este a cincea poruncă a Bisericii? se dă următorul răspuns: Cei neînvăţaţi în Sf. Scriptură şi în celelalte ştiinţe trebuitoare să nu cetească cărţile eretice şi să nu asculte învăţăturile vătămătoare ale ereticilor, ba nici chiar să nu vorbească şi să nu umble cu ei, după cuvintele Psalmistului prooroc: „Fericit bărbatul, care n'a umblat în sfatul necredincioşilor şi în calea păcătoşilor nu a stătut" (Ps. I, 1). Şi în alt loc sf. Scriptură zice: „De omul eretic după una şi a doua mustrare te fereşte" (Tit. III, 10). Priviţi cu luare aminte şi observaţi, că dumnezeasca Biserică nu porunceşte tuturor să nu cetească cărţile eretice şi să nu stea de vorbă cu ereticii, ci numai celor neînvăţaţi în sf. Scriptură şi în ştiinţe, căci aceşti din urmă, citind cărţile eretice şi cunoscând învăţătura lor, sau intrând în vorbă cu ereticii, uşor pot să cadă în cursa răstălmăcirilor lor potrivnice lui Dumnezeu şi rătăcite: învăţătura eretică în ochii oamenilor neînvăţaţi adesea se pare adevărată, deşi e cu totul mincinoasă. După cum Satana, fiind întunerec, se preface în înger luminat, aşa şi învăţăturile eretice fiind întunerec şi cu totul streine de lumina adevărului dumnezeesc, în ochii oamenilor, care nu cunosc Sf. Scriptură şi ştiinţa, adesea se pare că au oarecare asemănare cu adevărul. Iată pentru ce Biserica, celor necunoscători în ale Scripturei Sfinte şi în ale ştiinţei, le porunceşte să nu citească cărţile eretice, şi nici cu ereticii să nu vorbească, nu cumva din pricina neexperienţei lor să sufere vre-o vătămare dela învăţătura lor". [2])

Despre ortodoxie şi eterodoxie: „Cer şi vă rog din tot sufletul, să aveţi credinţă neîndoită în cărţile Sf. Părinţi şi în învăţătura cuprinsă într'ânsele, căci ea e în totul la fel cu cea din sfintele Scripturi şi cu înţelegerea tuturor învăţătorilor a toată lumea şi a întregei Biserici, de vreme ce acelaş Duh Sfânt a lucrat întru ei. Invăţătura cuprinsă în cărţile Sf. Părinţi, este adevărata povaţă a monahilor, cari doresc să se mântuiască, şi voi ţinându-vă de ea, fugiţi şi vă ascundeţi de hula hulitorului ce s'a ivit la voi, care ponoseşte cărţile Sf. Părinţi celor de Dumnezeu purtători. Căci nici el, nici alţii asemenea lui, nu pot aduce nici un singur martor sfânt în susţinerea relei lor învăţături şi a hulelor sale, ci toată temelia o aşează ei

[1]) Cetfericov, pag. 310–312.
[2]) Ibid. pag. 320–321.

[1]) Cetfericov, pag. 322.
[2]) Ibid. pag. 324–325.

pe nisipul minții lor stricate și corupte, îndemnați fiind de diavolul, tatăl minciunii". [1])

Despre virtutea pocăinței (după Sf. Simeon noul Teolog): „Cine ostenește așa de mântuială și cu lenevire, apoi deși s'ar părea că el lucrează mult, nu primește nici-o roadă, căci cei ce merg pe calea nepăsării cad din pricina descurajării în griji nefolositoare și se întunecă. Aceeaș ne-o spune și sf. Simeon noul Teolog: cine nu urmează patimilor lui Hristos cu pocăință, smerenie, lacrămi, ascultare și răbdare și mai ales cu sărăcie, cu întristare, suferind mustrări și ocări, și nu-i părtaș morții lui înjosite, acela nu poate fi părtaș nici învierii lui duhovnicești aicea, nici împărtășirei harului Sf. Duh, căci dumnezeescul Pavel zice: de vom pătimi cu el, ne vom și proslăvi cu dânsul. Iar de ne vom rușina de patimile lui, pe care el le-a suferit pentru noi, și de locuiește în noi înțelepciunea pământească a trupului de a ocoli aceste patimi, vădit lucru că nici la slava lui nu vom putea fi părtași. Căci fără pocăință și lacrimi, cum am zis, nimic din cele spuse nu poate fi vreodată și nu va fi nici în noi, nici în alții. Și în alt loc tot el zice: Nimenea nu poate dovedi din sf. Scriptură, că fără lacrimi și umilință neîncetată ar putea să se curețe de patimi și că cineva din oameni ar putea ajunge la sfințenie, sau să primească Duhul Sfânt, sau să vadă pe Dumnezeu, sau să-l simtă înlăuntrul său, în inima sa, fără să se fi pocăit mai întâi și să se fi umilit, căci numai în măsura lacrimilor, întristării și pocăinței produc toate acestea focul cel dumnezeesc al umilinții. Și din nou zice: păziți-vă să nu vă lipsiți de a avea în voi pe Hristos și să nu plecați cu mânile goale din această viață, că atunci veți plânge și vă veți tângui. [2])

Despre trup și suflet: „Trupul nu numai că nu ni-i dușman, ci ni-i prieten. Cu trupul noi putem să postim, să vărsăm lacrimi, să ne plecăm genunchii, să facem milostenie și altele. Fără trup, numai cu sufletul, nu putem face acestea. Trupul ferește sufletul de mândrie: căci sufletul fiind din neam înalt, ca chip al lui Dumnezeu, poate fi cuprins de mândrie. Când însă își aduce aminte de trupul său, se smerește. De aceea s'a și zis la sf. Grigorie despre trup, că el „e dușman milostiv și prieten viclean". [3])

Despre gonirea gândurilor rele: „Odată veni la stareț un frate și-i spuse că e tare luptat de gânduri. Starețul zâmbind, zice: „De ce sunteți voi așa de proști? Faceți și voi, cum fac eu: eu toată ziua vorbesc cu voi, iar cu alții și plâng, cu alții mă bucur și fac și alte lucruri. Iar după ce vă alung pe toți din chilie, atunci odată cu voi alung și toate gândurile. Atunci iau în mâni o carte și nu mai aud nimica, pare că aș fi în pustia Iordanului". [1])

(Va urma)

[1]) Cetfericov, pag. 315).
[2]) Ibid. pag. 199-200.
[3]) Ibid. pag. 418-419.
[1]) Cetfericov, pag. 204.

Catrene de smirnă

de ILIE MĂNIȚIU

De scurm lutul și zgura,
Și 'n mine privesc ca 'ntr'o fântână,
Imi văd Doamne, aevea făptura,
Cum mi-o porți tu de mână.

Aș vrea să fiu harnicul Tău păcurar,
Și stelele oile mele,
Voi pune gândul strungar,
Băcițe la stână, albele Iele.

Paserile vor mușca grâul gândului,
Pus stog, în crinişti, ca 'n palme,
Lopătând peste zările calme,
Vor odrăsli cărările Domnului.

Peste biserica albă din satul de munte,
Cerul se 'ndoaie ca palma bunicei,
Hulubii din fumul tămâiei,
Ies ca smirna din munte să 'nfrunte.

Sărbătoarea primăverii

de AL. STRĂONEANU-BALAȘ

Mărțișor desprins pe 'nalt de zare
Care dor mi te-a oprit în prag?
Care vis ți-a împletit cărare,
Să te prind în lanț de clipe drag?

Cum te-a strâns privirea-mi idolară
Din surâs de aurar ceresc,
Viață nouă să-mi înalți mai clară,
Să te am și 'n suflet să te cresc!

Care zee te-a desprins din salbă
Făurită de un tânăr mag,
Soare nou în crug de zare albă
Prins în vremi cu dorul meu pribeag.

Și prin ani de dor și așteptare
Pentru viața noastră-ai strălucit
Mărțișor desprins pe 'nalt de zare
Pentru lanț de veacuri făurit...

APRIL!

de ZOE RIPEANU

April ~ deschisă=i zarea larg
Soliilor zămislitoare
Şi mugurii umflaţi se sparg
In floare.

Plouă grăbit, trec norii deşi
Goniţi de duhul de lumină
Ce 'n strălucirea de cireşi
S'anină.

Pe deal e numai foc aprins
De raze ce piezis se=avântă
Şi=un cuc de vraja lor cuprins
Tot cântă.

Răspunde altul trăgănat
Prelung chiamă lumina 'n cale
Spre cuibul său, de ploi udat
In vale.

Atunci vântul, Crai semeţ
Adun' urgiile la pândă
Şi urlă în vârtej măreţ
Izbândă!

El desrobeşte rând pe rând
Tăriile nemuritoare
Apoi se pleacă tremurând
Şi moare...

April! Pe luciul de izvor
E numai floare revărsată...
Mai treci în calea tuturor
Odată!...

Freamăt, peste zări

de MIOARA EUGENIA STRĂONEANU

Cu 'nvolburări de cântec şi primăveri în floare
Spre zarea noastră, gândul — gondolă în eter, —
Mi-i drumeţit cu dorul ce 'n vremi o să 'nfioare
Inlănţuirea 'n care din visuri să te cer.

Şi te cuprind — chemare — din zarişte şi cruguri
Să înflorim în cale poemă cu lumini;
O, vino, primăvară cu soare nou în muguri,
Apleacă rami de care tu braţul să-ţi anini.

E-un cântec primăvara şi 'n jurul ei potire
De 'nfiorare nouă spre soare s'au deschis;
In toate e vieaţă, în toate-i doar iubire.
O, calea mi-i de-apururi să te adun din vis...

Plutesc din vremi apuse chemările — efluvii —
Şi 'n zarişte cu visuri învolburat pătrund.
In care clipă oare ai stăruit de nu vii
La sânul meu — comoară — să pot să te ascund?

TRECĂTORILOR

de CONST. GORAN

Voi cari treceţi, alergaţi
La Domnul, El rămâne;
In casa Lui acum intraţi
Din căile păgâne...

De moarte când vă 'nspăimântaţi
Sub cruce, în tăcere...
Sub crucea Lui îngenunchiaţi,
Isvor de înviere...

Când plângeţi de furtuni răniţi,
Veniţi la El, că plânge
De mila celor prăbuşiţi
Pe care noaptea-i frânge...

Când spada umbrii vă pândeşte
Şi ciasul morţii vine,
Veniţi la El, El dărueşte
Doar căi de vieaţă line...

RUGĂ

de CORNELIA TODORAN

Credinţă, svon de raze sfinte,
Crescute 'n sufletu=mi sfios,
Opreşte=mi plânsul ce fierbinte
Îl simt cum se prelinge 'n jos.

Coboară limpede văpae
Pe 'ngheţul sufletului meu,
Ca fiecare=a lui bătae
Să fie sbor spre Dumnezeu.

Să=mi aibi sub pază căpătâiul,
Credinţă ~ svon de îngeraşi,
Din gânduri tu să fi întâiul
Ce=adună rătăciţi=mi paşi.

Ajută=mă 'ndoielii jarul
Să=i sting cu suflul tău cel sfânt.
Aşterne=ţi tu, credinţă, harul
Pe sufletu=mi de vise frânt.

EPIGRAMĂ

Bucuria Evelor de N. HURLUP

A. — **De când mod' a introdus**
Cioc în loc de pălărie,
Evele, de bucurie,
Ca nici când pân' acuma saltă.
B. — **Explicarea, care-i oare?**
A. — **Nu mai poate fi „cutare"**
„Mai cu cioc" ca ceealaltă.

Pictorul Liviu Bordeaux

de G. NOVEANU

Liviu Bordeaux: Moț cu oile

Am în minte amintirile fragede ale vizitei ce am făcut zilele trecute pictorului Liviu Bordeaux.

Şi când scriu îmi pare că mă joc cu mingiuțe de catifea pe un covoraş însorit în ceardac, când pe ochi mi-alunecă povara unei pansele violete; imagini imediate din stilul şi viața planşelor d-lui Bordeaux.

Dante spunea cândva, că pictorii şi poeții nu vor ajunge niciodată în rai. Prea l-au ispitit şi prea l-au vorbit lumii pe Dumnezeu.

Pe drept cuvânt pot spune, că maestru Liviu Bordeaux este în acest sens un poteraş al frumuseților lui Dumnezeu, poteraş ce-a sărăcit visteria de frumuseți a cerului românesc, punând talent de psalmist în lauda colorată a minunilor naturii.

Pastelul şi portretul în care excelează sunt la fel de vii, pentrucă cel dintâi este imaginea sufletului celui de-al doilea.

Natura şi omul trăesc în lucrările pictorului Bordeaux până la mirarea de a nu le vedea mişcând şi concepția d-sale de artă este prin aceasta concepția clasică a artei plastice.

Stilizarea motivelor plastice, jocul antinomic de lumină cu penumbre, ocupă un loc larg în pictura d-sale, vorbind prin aceasta de un muncitor dârz, de un cercetător profund al naturei plastice şi prin aceasta de un neînduplecat şi ştiințific de migălos observator al frumosului.

– Nu fac parte din nici o şcoală şi nu vreau să imit pe nimeni. Scriu cu penelul meu ceeace simt, mai exact ceeace simt aşa de tare încât m'ar durea ucigător să nu spun tuturor „pictând" – mi-a declarat d-sa.

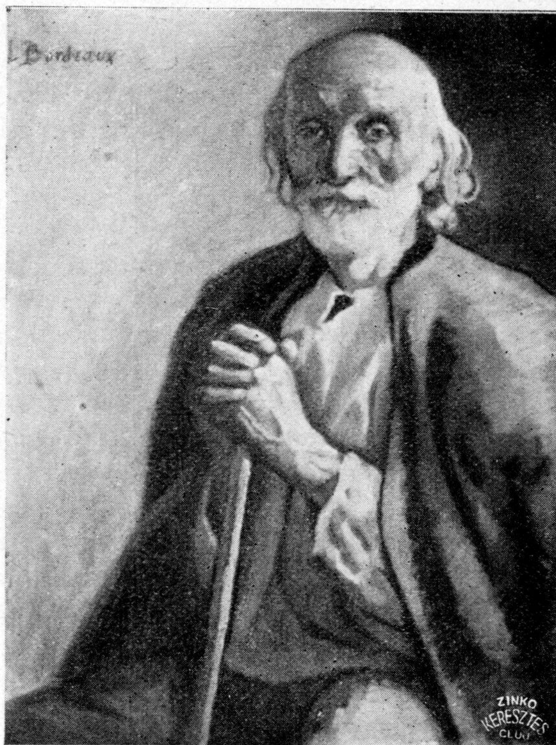
Indrăgostit, poate prea artistic îndrăgostit de arta ce-i este intimă şi prin aceasta de-o mare discreție, nota noastră nu face decât să-l spună oamenilor, să-l scoată din tristul anonimat, ca să-l vadă ochii tuturor. Ne-a promis o expoziție la începutul lunei Mai, pe care o aşteptăm cu drag.

Ni se va da prilej aici sau în alte reviste să spunem ceva frumos despre un talentat fiu al Franței, împământenit prin sânge şi mediu de două generații în ținutul Maramurăşului.

Domnul Liviu Bordeaux este nepotul cunoscutului inginer cadastral francez Bordeaux, care a făcut prima hartă a țărilor subjugate de coroana Ungariei şi care de atunci a fost un mare filoromân.

Profesorul Liviu Bordeaux, despre care notăm aici, este cu mult prea asimilat nouă, ca să trebuiască să mai adăugăm că e un român adevărat atât prin structura sufletească, cât şi prin sensul artei sale.

Expoziția ce ne-a promis va da loc la multe discuții între cunoscătorii şi iubitorii de frumos şi desigur vor verifica simplele mele aprecieri.

Liviu Bordeaux: Țăran din Maramurăş

NOTE DINTR'O DRUMEȚIE DE ASTĂ VARĂ

Pe plaiuri de munte spre Câlcescu

de ILIE MĂNIȚIU

Lăsând sacul pe o lespede de piatră vărgată ca o piele de pisoi bătrân, zăresc pe creasta muntelui din față, oi care pasc. După cum se chiamă una pe alta, ghicesc, că sunt sterpele vr'unei stâni din apropiere: micile, mioarele și berbecii, care de obicei pasc vârfurile și goliștile munților, unde întâlnesc iarbă mai dulce. Chiar în vârful muntelui, lângă o îngrămădire de pietre cu chip de om, ciobanul, răzimat în ciomag, desigur cu gândul hoinar la hora din satul său, întoarce din fluer, o învârtită focoasă și repede.

Trebue să strig de multe ori, cu mâinile făcute pâlnie la gură, și numai după ce câinele începu un lătrat înfiorător, ca o amenințare pentru îndrăsneala de a-i fi pătruns în împărăția lui, ciobanul încetă cântecul și ne răspunse printr'un chiot puternic. Chiotul se înfipse în această imensitate ca un junghier, și se pierdu fără ca ecoul să-i răspundă.

Cum, cel dintâi gând al nostru fu să ne orientăm, îl întrebăm, pe ce munte ne găsim?

– Hăi, hăi, apoi aicea nu-i numa un munte, îs, careva să zică, doi munți! – ne răspunse el.

Il chemăm la noi, pentru a putea vorbi mai de aproape cu el. N'așteaptă rugat. Il vedem cum abate oile spre noi, îl auzim, strigă fiecărei oi pe nume:

– „Bălo! Oacheșo! Na țigană! Hai, bucălae, mânca-te-ar lupchii să te mânce!“ Oile se 'ndreaptă spre coasta muntelui de către noi, călcând una în urma celeilalte, în șiruri, ca în zilele de nesfârșită topenie. Deodată, uite, mi se pare mie sau e chiar aevea? Ciobanul se oprește în capul de sus al unui șurloi, pe care cine știe în care timpuri s'o fi dat „dea bușlea“ vr'un stei de celea, ale căror stârburi, cele mai multe făcute ferfeniță, se văd, în pântecul văii de sub noi, s'apleacă ușor, încalecă pe ciomagul lui de corn și... haida-haida, târiș-târiș, ca „baba cloanța“ din poveste care călărea pe un cotor de mătură ca pe cel mai buiac cal, alunecă spre întunecimile de jos.

Inimile ni se făcură cât puricii și ne-așteptăm din clipă în clipă, să-l vedem ghem, prăbușindu-se în gura de sub el. Respirăm ușurați când îl zărim ajuns jos. Odată ajuns jos, ciobanul, printr'un salt repede, se ridică în picioare. Printr'o mișcare scurtă din umeri, își potrivește bitușa cu mițele înafară – mânecile lânoase făcură câteva mișcări disperate, până se alungiră pe lângă trupul voinicului – își așază pălăria mică mai pe-o ureche și cu pași săltați dar siguri, începe să urce peretele de subt noi, sprijinindu-se în ciomag, în mirarea noastră.

Ajuns lângă noi, fără să gâfâie și fără să arate nici cel mai mic semn de oboseală, își smulge pălăria și cu un glas blajin, prietenos, ne dă un „bună zâua“, apăsat.

E un flăcău bălan, cu fața smeadă și ochi verzi. Musteața, ca mătasea știuleților de porumb, îi cade peste buzele subțiri. Nu e bărbierit de câteva săptămâni, totuși barba aceasta îi dă nu știu ce înfățișare de călugăr travestit. De sub pălărie, părul, de culoarea ruginie a coajei de brad, îi cade frumos rătezat, pe gât în jos. Ghicești sub bitușa pe care o ține strâns de aripi, un corp îndesat ca trunchii ce-alunecă pe gura jilipilor. Să tot aibă douăzeci și cinci, douăzeci și șase de ani.

– De unde veniți 'mneavoastră?

A întrebat liniștit, rezemat cu bărbia în băț și cu ochii limpezi, privind dela unul la altul.

– De către Lotru, îi răspundem.

– De unde ești, flăcăule?

– Din Șugag, îs șugăgean; da parecă pe 'mneata mai, mai, că te-aș cunoaște, da nu știu de unde să te iau. Nu-i hi 'mneata cusătoriu ăla din Poiană? Pe săbaș, mai, mai...!

– Ba cum vezi, îi răspunde fratele meu. Cum te chiamă, că văd că de cunoscut mă cunoști?

– Panhiu, și-ș al Niculaii lu Pătru Măriei lu Căciulan, ăla ce șede tăman cum te cobori de pe Dobra.

– Să trăiești Panhiule! Ale cui oi le păzești?

– Ale noastre. Aștea-s numai stărpele. Mânzările-s jos către stâna din Lâtea.

E comunicativ. Ochii îi jocă în cap cu sclipiri repezi. Mă uit la ciomagul lui cât un stejar, făcut din lemn de corn, cu tăieturi măestrit lucrate și cu inele groase de fier, jos. Aș vrea să-l am printre obiectele colecției mele, însă nici nu îndrăsnesc să fac o astfel de întrebare fără folos. Ciomagul și câinele sunt mândria unui cioban. Mai ales ciomagul, această armă inofensivă în aparență, însă purtat și mânuit de niște mâini vânjoase, poate să facă cele mai mari năsdrăvănii. Aceasta se poate vedea la încăierările care sunt destul de dese pe munți, cu deosebire la „nedei“, când se plătesc toate datoriile și răfuelile.

– Ascultă Panhiule, nu ți-a fost frică să te

Privelişti din munţi

slobozi pe bâtă în jos, în braţele zănogii?, îl întreb eu.

– Eh, atâta frică să hie 'n sân la mine. Am probălit şi eu să videm cum mere trinu fără foc şi cu ochinci.

Ii admir acest sânge rece, acest curaj de care dau dovadă mai toţi aceşti copii ai munţilor. Mă gândesc la sfârşitul tragic al unui vecin al meu, care, flăcău numai de optspreze ani, a fost omorât de urs pentrucă vroia să smulgă din ghiarele fiarei o mioriţă pe care i-a răpit-o.

Il rugăm pe Panhiu să ne spună numele munţilor pe care îi zărim.

– Păi, să vedeţi 'mneavoastră. Ăsta pe care sântem, se chiamă că sânt doi munţi: în colo, Coasta lu Rus, în partea aistalaltă, e Pietroasa. Jos, după curmătura aia, e Setea. Nişte poinarii-s cu oile acolo. Ăla care stă ca o clocă pe ouă, e Parângul, vârful cela inalt, Mândra."

Panhiu increstează cu mâna, zarea, spre cele patru vânturi, de câte ori arată vr'un nou munte. Ii cunoaşte, cum îşi cunoaşte oile.

Despre fiecare ne spune câte ceva. I-adulmecă cu ochii pe cărările nevăzute ale văzduhului şi dacă nu mă înşel, un zâmbet discret i-apare de fiecare dată şi o scăpărare de ochi care-l iluminează. Intre el şi ei, există din întunecimile veacurilor trecute, legătura aceloraşi sbateri de suflet. Nu mai privesc spre ceialalţi munţi pe care ni-i arată Panhiu, cu mâna peste zări, ca 'ntr'o oficiere a unui cult păgân, nu iau în seamă nici cămaşa lui pe care cred, n'a schimbat-o din primăvară, de când a trecut prin sat cu oile. Sunt fascinat de faţa bătută de vânturi a ciobanului, care în aceste momente are ceva ce trece peste putinţa inţelegerii mele şi împrumută din fluidul permanenţei unui destin.

(Va urma.)

VITRINA CĂRŢII

CRONICA LITERARĂ

Nichifor Crainic: Nostalgia Paradisului

La noi, problemele culturii au fost discutate într'o atmosferă prea streină de spiritul creştin. Astfel, s'au fixat atitudini şi s'a pus în circulaţie o serie întreagă de înţelesuri ale culturii, cari mai de grabă au sămănat desorientare, decât au lămurit ceva, şi au produs impresia că religia şi cultura şi-ar avea sfere cu totul deosebite şi fără legături esenţiale între ele, ci cel mult raporturi întâmplătoare. Avem o slabă mângâiere, că lucrurile nu s'au petrecut şi nu se petrec numai la noi aşa. Ba mai mult, acest fel de a vedea este, la noi, marfă de import.

Cartea, de mare şi binemeritat răsunet, care demască mistificările şi desvălue şubrezenia şi sterilitatea „mimetismului intelectual", importator de formule streine sufletului românesc, statornicind în acelaş timp poziţia ortodoxă în cultură – cu o putere neîntâlnită încă la noi – este *Nostalgia Paradisului* a d-lui Nichifor Crainic, cugetătorul adânc şi neobosit, care de două decenii luptă pentruca filosofia şi literatura românească să fie bine înfipte în realităţile autohtone. Şi luptă mereu, deşi laurii biruinţii i s'au aşezat deja pe fruntea neaplecată: Nichifor Crainic se găseşte în fruntea unei mişcări de mare amploare, care vrea să dea culturii româneşti stilul propriu, strălucirea distinctivă a tuturor creaţiilor ei.

Cuprinzând cu privirea toate manifestările culturii şi pătrunzându-le adânca lor semnificaţie, d-l Nichifor Crainic reuşeşte să arate, într'o logică impecabilă şi într'o formă de o frumuseţe neatinsă, că „dincolo de interpretările autonome şi arbitrare,

cultura ca totalitate a creațiilor geniului omenesc, nu are un sens în sine, ci se integrează ca parte în concepția religioasă. „Ea radiază din credință ca văpaia din focul aprins". Realitățile istorice, care nu pot fi desmințite, vin să confirme această idee. Prin marile stiluri culturale cunoscute, istoria ne înfățișează „o inextricabilă simbioză a culturii cu religia". Puterea generatoare a culturii este credința. Separația dintre cultură și religie este artificială.

Intr'un domeniu mai special, cel estetic, ortodoxia aduce cea mai largă concepție despre cultură și o bine definită doctrină despre frumos, despre funcțiunea artei și sensul ei. Geniul reproduce în ordinea pământească actul sublim al creației dumnezeești. Plăsmuirea genială exemplifică ideea creștină, că omul e chipul lui Dumnezeu. Geniul este profet al unei ordini de perfecțiune superioare lumii noastre, simbolizată în creațiile lui.

Cultura însăși are, astfel, un sens profetic, o semnificație de aceeași natură cu ideea creștină a finalității vieții în ordine eternă. Prin cultură se exprimă aspirații ale sufletului omenesc spre o realitate care depășește condițiile actuale de existență, incapabile să ofere omului mulțumire și liniște. Cultura poartă în structura ființei ei *nostalgia paradisului,* „din a cărui substanță își trag valoarea toate operele de cultură și de civilizație ale spiritului".

Cartea „Nostalgia Paradisului" este o cuprinzătoare sinteză a doctrinei ortodoxe în ordinea culturii, o construcție filosofică impunătoare, pe care n'o putem înfățișa prin câteva linii de schiță. A-i face un rezumat în câteva fraze înseamnă a-i restrânge marea ei bogăție de idei și de sugestii. Ea va fi, suntem siguri, pentru multă vreme îndreptar în discutarea problemelor de cultură și un tezaur din care vor trebui reluate multe idei și duse mai departe, constituind puncte de plecare pentru noui cuceriri. Și așa, această carte este și deschizătoare de mărețe perspective.

Prof. I. TODORAN

Preot P. F. Alexandru: RELIGIA ȘI MORALA ÎN CONCEPȚIA ȘCOALEI SOCIOLOGICE FRANCEZE. Tip. Cerchez ~ Huși, 1940. Pag. 111. Lei 45.

In partea întâia a lucrării Părintele Alexandru rezumă teoria sociologică a religiei.

Concluziile: 1. Școala sociologică franceză a dovedit științificește realitatea universală a religiei, care nu mai poate fi socotită o *„instituție artificială, datorită preoților, intereselor, fricii etc."* (pag. 42) 2. A demonstrat aspectul social al religiei, condamnând individualismul religios.

Recunoaște meritul școalei care a fundamentat științificește aceste adevăruri, dar cu aceiași probitate îi înfățișează și rănile. Pentru informațiile complecte asupra lor cititorul trebue să-și ia osteneala de a citi lucrarea pe care o încrestăm aci, dacă-l interesează.

Morala. Și ea este un produs exclusiv al societății ca și religia. Ca *„știință a moravurilor"* cum o numește școala, autorul îi recunoaște meritul de a fi cercetat până la limita informațiilor posibile această realitate a moralei, *subliniază însă cu apăs și pericolul științei moravurilor pentru moralitate.*

Lucrarea împlinește un bun rol de informație.

Pr. Fl. M.

Oliver Goldsmith: PREOTUL DIN WAKEFIELD, în românește de Al. Lascarov-Moldovanu, Cugetarea, București, 1940, pag. 228, Lei 40.

După prețioasele sale scrieri originale, plăsmuite în duh creștinesc, d-l Al. Lascarov-Moldovanu, ne dă această traducere din limba engleză, care îmbogățește mult literatura bună de astăzi. Cartea face parte din literatura pastorală streină și era recomandată încă înainte de războí preoțimii noastre de către Păr. Prof. univ. Arhim. I. Scriban în revista bisericească „Viitorul". (1907).

Preotul din Wakefield își povestește el însuș viața sa plină de griji familiare, necazuri și grele încercări ale Cerului. Tată a 6 copii, pe cari-i crește cu multe greutăți, el propagă tuturor onestitatea și demnitatea în toate împrejurările vieții. Il vedem în luptă de idei chiar cu soția și fetele sale pentru a combate luxul și anumite vanități ale lor, pe cari le arătau, fiind și ele uneori prea legate de deșertăciunea acestei lumi. Dorința de a avea copii onești și virtuoși îl face să se ocupe mult de ei, dându-le cea mai aleasă educație.

Nenorocirile au început însă a se abate asupra sa și a familiei sale și se ținură lanț. Putem spune cu adevărat, că viața plină de lovituri a acestui preot își găsește o perfectă asemănare cu încercările trimise de Dumnezeu dreptului Iov din Sf. Scriptură. După pierderea averii sale prin falimentul unei bănci unde-și adăpostise toată agoniseala, veniră rând pe rând celelalte: răpirea fetei celei mai mari de către un tinăr boier complect decăzut moralicește, focul care i-a ars toată casa și i-a rănit preotului un braț, pierderea vitelor de muncă și la urmă arestarea lui pentru o datorie pe care n'o putea plăti. Datorase o sumă de bani boierului ce-i răpise fica, fapt pentru care a fost aspru dojenit de preot, iar tinărul boier răsbunându-se îl aruncă pe preot în închisoare.

Toate le îndură cu resemnare, mulțumind și binecuvântând pe Dumnezeu atât pentru cele bune, cât și pentru cele rele, întocmai ca și Iov. In închisoare își află mângâierea în citirea Sf. Scripturi. Predicând Evanghelia întemnițaților, în mijlocul cărora se afla, câștigă noi suflete pentru Hristos. Aici lanțurile i-au fost spre „sporirea Evangheliei", arătându-se drept urmaș al Marelui Apostol Pavel. (Filipeni I 12; Coloseni IV 3.)

Dar ca și dreptului Iov, Dumnezeu răsplăti la urmă răbdarea și tăria sufletească a preotului din Wakefield. Descoperindu-se toate ticăloșiile boierului seducător, preotul este eliberat din închisoare, iar fica sa regăsită fiind, își restabilește complect echilibrul sufletesc. Alți doi copii i se căsătoresc bine, spre bucuria părinților și a întregei familii, în care se sălășluiește din nou pacea și liniștea de odinioară.

Citind această carte, rămânem viu impresionați de onestitatea, demnitatea și mai ales consecvența preotului în atitudinile sale. Pe lângă acestea, este omul, care, după cum spun cuvintele din prefață, „toată viața și-a cules temeiurile de mângâiere din nădejdea unei alte vieți."

Această carte constituie un strălucit capitol de pastorală privind *persoana preotului,* și rămâne model de conduită preoțească alături de alte scrieri streine cum este: „Logodnicii" de Manzani în italienește și „In slujba adevărată" de Potapenko, în rusește.

MINODORA BELEA

Dr. Nicolae Neaga: „N'AM VENIT SĂ STRIC LEGEA". Sibiu 1940. (Seria Teologică.) Pag. 274. Lei 120.

In „Seria Teologică" a tipăriturilor Mitropoliei din Sibiu a apărut o nouă carte. E vorba despre ultima lucrare a cunoscutului și apreciatului profesor al Academiei Teologice Andreiane Pr. Dr. N. Neaga.

Este o carte sosită la timpul oportun. Când problema importanței Vechiului Testament pentru creștinism este discutată de atâți chemați și nechemați; când sub influința curentului antisemit, Vechiul Testament, privit ca o operă a iudaismului, se cere a fi scos dintre cărțile sfinte creștine, profesorul dela Sibiu vine și stabilește adevărul de care trebue să se călăuzească fiecare creștin față de problema pusă. In lumina argumentelor biblice, istorice și raționale dovedește, că V. T. este o colecție de cărți inspirate, în care este depozitată prima parte a adevărurilor revelate lumii de Dumnezeu, că n'are nimic de a face cu spiritul de creiațiune al iudaismului; că este cuvântul Dumnezeesc către oameni, premergător venirii lui Hristos în lume, și pregătitor atmosferii în care să se plămădească creștinismul; că este temeiul pe care Mântuitorul nu l'a neglijat, ci și-a clădit opera sa. Fără el, rămâne neînțeles rostul venirii lui Hristos în lume, rostul bisericii sale. Biserica creștină este clădită pe cei doi piloni ai descoperirii dumnezeești: înainte de Hristos și prin Hristos.

Ca atare a fost privită neîntrerupt această sf. carte de creștinism. Toate manifestările istorice ale spiritului creștin stau într'o egală măsură sub directivele Vechiului Testament și ale Noului Testament.

Concluzia: creștinismul de dragul nici unui curent social-politic nu se poate lipsi de o parte a temeliei pe care este clădit. De altcum este complet greșit și motivul pentru care se cere acest lucru. Vechiul Testament nu este cartea sfântă a iudaismului. La câteva secole după Mântuitorul ea a fost înlocuită cu Talmudul, care 99% este produs iudaic, și numai 1% descoperire divină. Și chiar dacă n-ar fi acesta cazul, antisemitismul cuiva nu-i permis să ducă la abandonarea unor bunuri de origină divină, indiferent forma în care au ajuns până la noi.

De remarcat competența cu care este privită influința Vechiului Testament asupra tuturor creiațiunilor artistice ale spiritului românesc.

Sunt sigur, că autorul va avea cel puțin răsplata morală de a fi adus o puternică contribuție la stăvilirea curentului pornit să zdruncine chiar temeliile dreptei credințe.

Dr. G. M.

CRONICA EXTERNĂ

TEATRUL RĂZBOIULUI A FOST LĂRGIT. Prima mare senzație a acestui război ucigător, s'a consumat la începutul lunii trecute. Aliații, pentru a face și mai eficace blocada, au așezat mai multe câmpuri de mine în apele teritoriale norvegiene, urmărind să taie calea pe care se scurgeau transporturile de minereu suedez din Narvik spre porturile germane.

Intervenția Reichului a fost fulgerătoare. Danemarca a fost invadată și cucerită în câteva ore, fără să opună cea mai mică rezistență, în vremece cam o sută de vase germane, protejate de marina de războiu, debarcau trupe și armament în mai multe puncte ale coastelor norvegiene. Porturile Oslo, Christiansand, Stavanger, Bergen, Trondheim și Narvik au fost cucerite. Noui transporturi de trupe erau efectuate pe calea apei și a aerului. Acțiunea germană părea a fi isbutit.

Norvegia a rezistat însă cu armele — şi mai rezistă încă. Toate încercările germane de-a o determina să capituleze, au fost zadarnice. Ea a declarat, prin guvernul său legiut, că se află in stare de războiu cu Germania.

In vremea aceasta, flota aliată stătea la pândă. Ținta ei era să impiedece vasele germane ieşite la larg, să se mai intoarcă în porturile de origine. Printr'o acţiune care a uimit intreaga lume, aliaţii au aşezat cele mai mari câmpuri de mine ce s'au pomenit vreodată, dela Memel până la apele teritoriale ale Olandei. Paralel cu această ispravă, mari bătălii navale au avut loc pe tot intinsul coastelor norvegiene. Pierderile germane — aşa se spune — sunt ireparabile. Numai in portul Narvik au fost nimicite dintr'odată şapte unităţi germane. La lupte ia parte şi aviaţia.

Ultimele telegrame anunţă debarcarea in Norvegia a unui corp expediţionar aliat. Luptele continuă.

Un lucru e absolut sigur: de desnodământul pe care-l va avea lupta din Norvegia va depinde in mare măsură soarta războiului.

Până una-alta, Suedia, Belgia şi Olanda au luat noui măsuri de siguranţă.

M. S. Regele Carol II

CRONICĂ INTERNĂ

FAPTE ÎMBUCURĂTOARE. D. Ion Mihalache, cunoscutul om politic, fost de mai multeori ministru, a fost cinstit de M. S. Regele cu înalta demnitate de Consilier Regal. E încă o strălucită dovadă a strădaniei cu care marele nostru Suveran adună în jurul Tronului toate personalităţile proeminente ale vieţii noastre publice, spre bucuria ţării întregi.

Cu aceeaşi bucurie tăiem la răboj recenta măsură a guvernului, prin care se desfiinţează lagărele dela Vaslui, Miercurea Ciucului şi Sadaclia şi se pun în libertate ultimii internaţi din fosta mişcare legionară.

Creştineasca semnificaţie a acestei măsuri creşte prin împrejurarea că ea a fost luată în preajma Sfintelor Paşti. Ea alcătueşte o impresionat de frumoasă interpretare politică a imnului pascal: „Ziua Învierii — şi să ne luminăm cu prăznuirea şi unul pe altul să ne îmbrăţişem; şi să zicem fraţilor şi celorce ne urăsc pe noi şi să iertăm toate pentru Înviere.“

D. Prof. Nichifor Crainic

NUMĂRUL FESTIV AL „GÂNDIRII“. Domnul Profesor universitar Nichifor Crainic a implinit recent vârsta de 50 ani. Cu acest prilej, revista „Gândirea“ (nr. 4 a. c.), a ieşit în haină de sărbătoare, prin purtarea de grije a d-lui prof. univ. I. Petrovici. Un mănunchiu de condee iscusite, în frunte cu I. P. Sf. Mitropolit al Ardealului, ne prezintă intr'o ţinută superbă sclipitoarea operă a sărbătoritului.

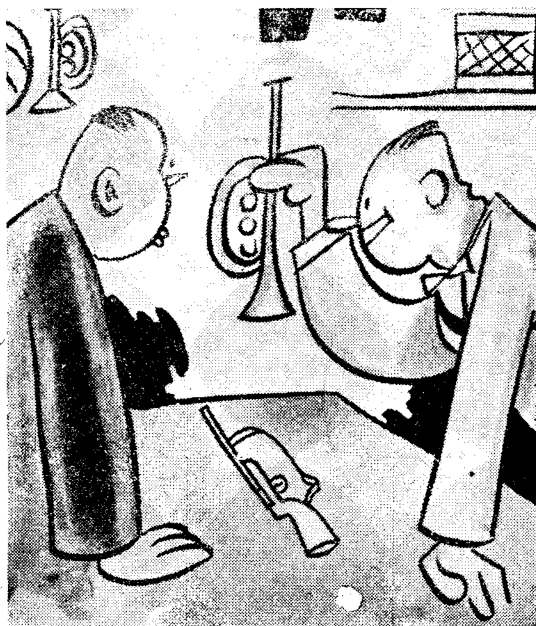
Ne asociem din toată inima la praznicul „Gândirii“, urând sufletului ei viaţă lungă, cu pace, sănătate şi intru toate bună sporire.

D-L MINISTRU GIURESCU IN ITALIA. La mijlocul lunii trecute d-l Prof. Constantin Giurescu, ministrul propagandei, a făcut o călătorie in Italia. Cu acel prilej, dsa a vizitat expoziţia dela Milano, la care participă şi Ţara noastră, cu un pavilion care stârneşte admiraţia străinilor. Distinsul oaspe a fost intâmpinat pretutindeni cu multă dragoste de autorităţile fasciste şi de poporul italian.

Vizita dlui ministru Giurescu in Italia, este menită să strângă şi mai mult legăturile frăţeşti dintre România şi ţara soră a Ducelui Mussolini.

PREMIUL SAN REMO CONFERIT UNUI ROMÂN. Pentru meritele excepţionale pe cari şi le-a câştigat pe terenul relaţiunilor culturale italo-române, d-l Alexandru Marcu, titularul catedrei de limba şi literatura italiană dela Universitatea din Bucureşti, a fost distins cu marele premiu San Remo. D-sa este autorul mai multor traduceri româneşti din operele lui Dante, Giovanni Papini şi alţi literaţi italieni. Până acum numai un singur străin s'a mai invrednicit de această inaltă distincţie.

Viața veselă

CONDIȚIA

Clientul: Cumpăr trompeta, dar numai dacă îmi garantezi că se strică în cel mult o săptămână.

INCEPUTUL

Nuhăm își dojenește odrasla.

– Să știi, Moriț, că eu la vârsta ta n'aşi fi mințit pentru nimic în lume.

– Nu, și la câți ani ai îndrăznit tu?

INGRIJORARE

Struhl aleargă repede la doctor și-i spune gâfâind:

– D-le doctor, soției mele i s'a făcut mai rău după vizita D-voastră, Vă rog să mai veniți iar.

LA OPERĂ

Moise duce pe Avram la Operă. După actul întâiu îl întreabă:

– Îți place?

– Da, foarte mult.

– Desigur, îi fain. Dar asta e nimic. Dacă ai cunoaște „Barbierul din Sevilla"!

– Dar vezi, Moise, eu mă barbiresc singur.

REVOLTĂ INDREPTĂȚITĂ

– A fost o furtună astă noapte, draga mea...

– Și de ce nu m'ai sculat și pe mine? Nu știi că atunci când e furtună nu pot să dorm?!...

LĂMURIRE

La congresul medicilor din București, un profesor cheamă după o noapte de nesomn camerista și îi spune:

– Uite, fată, în asemenea condițiuni eu nu mai pot dormi în camera aceasta.

– De ce, mă rog?

– Fiindcă eu sunt profesor de Medicină, nu de Zoologie.

NEPOTRIVIRE

Rifca întreabă pe Ghidale:

– Ce zici, Ghidale, de pălăria mea cea nouă.

– Nu se prea potrivește.

– Cum? Di ce?

– Fiindcă numai pălăria îi nouă, dar capul e tot cel vechi.

VENINUL

Tândală se întâlnește cu Păcală:

– Noroc, Păcală. E adevărat că pe soacra ta a mușcat-o un șarpe?

– Adevărat – răspunde Păcală.

– Ei și cei? – a murit?

– Da, desigur – dar șarpele.

INTERESUL

Kohn recomandă unui june o partidă foarte bună.

– Vezi – zice junele – dacă partida asta este într'adevăr așa de strălucită, cum de nu iai d-ta fata?

Uluit răspunde Kohn:

– Bine, dar atunci dela cine primesc provizia?

OBICINUINȚA

Lică: Câți ani ai Jeane?

Jean: 40. Câți să am?

Lică: Și Jeana numai 25?

Jean: Probabil, dacă spune.

Lică: Dar acest lucru îl spune de 10 ani încoace.

Jean: Păi d' aia încep s'o cred și eu!

A ÎNȚELES!

Profesorul către elevul neatent:

– Când vorbesc aici de maimuțe, nu trebue să privești afară pe fereastră, ci să te uiți la mine! Ai înțeles?

CASA DE ADĂPOST NEGOIUL

TIPARUL TIPOGRAFIEI EPARHIEI ORT. ROM. CLUJ

VIAȚA ILUSTRATĂ

REVISTĂ DE FAMILIE - APARE LUNAR

ABONAMENTUL PE UN AN 200 LEI. PE O JUMĂTATE AN 100 LEI. UN NUMĂR 20 LEI

REDACȚIA: CLUJ, EPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

ADMINISTRAȚIA: CLUJ, LIBRĂRIA EPARHIALĂ, PIAȚA CUZA VODĂ 6

o-o

ÎN ACEST NUMĂR: